

په لسگونو کونړیانو د داعش ډلې او طالبانو پر ضد لاریون کړی

د کونړ په ښارګوټي ولسوالۍ کې لسګونه کسانو د داعش ډلې او وسله والو طالبو خلاف لاریون وکړ. لاریون کوونکو له نواړو غاړو ولوستل، چې باید په چپه تړه کې روان کړ کونړ او نښې یې له ورسوي نوي له حکومت هم ولوستل چې که داعش او وسله وال جګړه نېغوي، نو باید نوي یې د خپلو لپاره پوځي عملیات پیل کړي. خو له چپې تړې یې کوره شوي کورنۍ یونه خپلو کورونو له ستې شي. د لاریون مشران وایي: «له چپې تړې په زرګونه کورنۍ له خپلو سیمو راوتلي او په سختو حالاتو کې ژوند کوي. په چپه تړه کې د وسله والو طالبو او داعش ترمنځ جګړه، د نورو سیمو اوسېدونکي اوسېدن کړې چې که د جګړو او د وسله والو مخالفینو ضد ونه پیل شي، نو د نوي ولسوالیو او کورونو له به هم دغه جګړه راورسوي. په کونړ کې د ۲۰۱۰ هلاب ټول اردو د نوهې ښې او اوسېدن وویل، چې داعش خلافې عملیات پیل کړي او تر هغه به دغه عملیات دوام وکړي، خو سیمه له وسله والو مخالفینو پاکه کړي. د وراندې وویل: «د ملګري ټولنو د مخنیوي لپاره زموږ عملیات بهر چټک شي، که ولس یو طرف ته شي خو داعش سره موږ جنګ پیل کړو او دغه شونه پنځمه له منځه یوسو. د کونړ ټولني مسوولین وایي: یې کوره شويو یو شمېر کورنیو سره د سرې میلني، طبیعي پښو سره د ملزې رښت، د کلیو، پراختیا او یارغونې او کلیوالو رښت لهخوا یوه اندازه مرستې شوي

Ketabton.com

لمني خلیزاد سره د سولې په اړه خبرو ته دوام ورکوي

شیر سياسي او جهادي شخصیتونو هم حضور درلود، د سولې د روانو هڅو په اړه بحث وښو. سياسي شخصیتونو به دې اړه لیدلوري، نظریات او اندېښني شریکې کړې

ست سره وکتل په دې کتنه کې چې د سولې پروسي په اړه خپل لیدلوري، یې د هېواد یو شمېر سياسي او جهادي نظریات او اندېښني له شخصیتونو هم حضور درلود، د شریکې کړې او پر راتلونکو اقداماتو بکا افغانستان د سولې د روانو هڅو په یې مفصل بحثونه وکړل. په پام کې ده

علامه سيد جمال الدين افغان د ختيځې نړۍ ځلانده ستوري او د افغانستان ستر ملي او تاريخي شخصيت دی

شاوې قرار

تفکر راټول کړل په دې عړکو کې سید په سینه خبرو د ایران دولتي مقامات په خان خانی تون کړل او له ټولو ایراني روڼ اندو او مورخو څخه یې وغوښتل، چې په یوه عمومي نهمت کې د انگرېز د استعماري پروگرامونو پر ضد ملي پاڅون وکړي همداراز کوم وخت، چې سید قاجار په حرم ولیدلې، حرم یې مردود وناله دغه ایراني پاچا له سید څخه د پلټون لار څپله کړه او په یوه پلمه یې سید آذربایجان ته ولېږه کله، چې د روس دولتي مقامات پاکو ته د سید په راتگ خبر شول د هغه هر کلی یې وکړ او له دې، چې د افغان پاچا محمد اعظم خان وزیر پاتې شوی و، هغه ته سیاسي پناه ورکړه.

مسلمانانو او هندوانو تر منځ نفاق ته دندې پکې ورکړې او د هندي متجدد سید احمد خان سره یې یو ځای د خرافاتو پر ضد تبلیغ کاوه د بریتانوي هند حکومت سیدجمال الدین کتکې ته راوغوښت او په ۱۲۶۱ هجري کال کې یې بریتانې ته تبعید کړ نوموړي هم غوښتل، چې جبهه مبارزه د استعمار په زړه لندن کې پر مخ بوزي په لندن کې انگریزي دولتي مقاماتو غوښتل سیدجمال الدین ته د سوډان د بادشاهي د مقام په ورسپارلو دی فاتح او غلی کړي، خو نوموړي انگریزانو ته د دې وړاندیز په ځواب کې وویل: «ستاسو دغه وړاندیز ماته دلالت ستاسو د پاتل توب په سیاسي چارو کې کوي آیا سوډان ستاسو مال دی، چې بادشاهي یې ماته راکوي؟ سوډان د سوډانیانو حق دی که تاسو سوله خوښوونکي یاست نو تاسو ته لازمه ده، چې د آیرلینډ ستونزې ته ورودانگې، چې له هره پلوه تاسو ته نژدې دی.»

رایزکاره شوي، پلار یې هغه د دوی کلی نه نژدې د حصرناتو دیني مدرسې ته، چې د کامې د شیرکر، په سیمه کې واقع وه، ولېږه څه موده هلته د دیني علومو په زده کړه بوخت شو او ورپسې د خپل پلار په ملتیا پلازمینې کابل ته راوړل شو دلته سیدجمال الدین د وخت له

دسترعالم، نابغه، فیلسوف او نړیوال شخصیت علامه سیدجمال الدین افغان فرهنگي، علمي او ادبي جوړوونکې او خدمتونه د یادولو وړ دي چې اوس ټول افغانان پرې زبات ویاړي او ددغه افغان ستر شخصیت خدمتونه په زبات درنیت سره یادوي عربي پوه، محمدباشاالمخرومي دحاضرات جمال الدین افغان په نامه په خپل اثر کې دغه راز په بداد کې عالم عبدالرحمن قصاب او همدارنگه په ډیلي کې تاریخ پوه سیدمبارزالدین رفعت قاضي محمدعبدالغفار، مصري عالم مصطفی عبدالرزاق، روسی عالم بلخانوف، تاحکی عالم حق نظروف او هم د افغانستان لویو لیکوالانو عبدالرحی حبیبی، محمودعثمان صدقي، مولانا محمدامین گیایي، سیدفاسم رشیا، گل پاچاه الفت، خادم دکتور طیبی، روهي، مولانا حبیب الرحمن مهدی قرشي،

د ختيځ ستوري علامه سيد جمال الدين افغان

استعماري سياست، په ايران کې اداري فساد او د روس د استعماري کړنلارې، په افغانستان، ايران او هند کې تودو اوبو ته د رسېدو په باره کې يې مقالې او ياداوښتونه وليکل او جلا په کړل سید د ستر پېرورگ، په سار کې د (معنی او معنا) بر لاسي پر ماترېلېر باندې، په باره کې منطقي بحثونه تر سره کړل روسي ژبه یې يوازې په یوه اوونۍ کې په هغه کچه زده کړه، چې په بحثونو کې یې نور ژانړونکي نه حاجت نه درلود. سید جمال الدین د روس قیصر قانع کې، چې هغه ۵۰ میلیونه روس میشته مسلمانانو ته قرآن کریم او نور دیني کتابونه چاپ کړي سید په پېرورگ کې د میشتو غرنوي، ایراني او قفقازي ځوانانو پر زورې پیل وکړ، لیکن د روس دولت ډېر ژر سید له روسيې وشاړه سید د آلمان هونټ ته ولاړ او په ۱۲۶۸ ل کال کې افريقا ته مهاجر شو او په ۱۲۷۰ ل کال کې بیرته لندن ته ولاړ. په لندن کې یې د یوه مشهور هندي لیکوال ملکم خان، سره په گډه د «صبا الخافقی»، په نامه په عربي ژبه د یوې ورځپاڼې په خپرولو پیل وکړ، خو د دې نشرې مطالبو د انگرېزې په ایران کې په خطر کې اچولې انگریزانو دا ورځپاڼه د ۱۸۹۲ز کال د مارچ په میاشت کې بندې کړه ورپسې په ۱۸۹۲ز کال کې د عثمانی ترکیې پاچا سلطان عبدالحمید، سید ترکیې ته وروپاله استازیتوب ته په رسېدو یو جگپوړي امر، چې دده

سیدجمال الدین هېواد ته وشړي فرانسویان، چې هغه هم د انگریزانو سخت رقیبان وو، د سیدجمال الدین شخصیت ته منوځه شول او هغه ته یې په فرانسه کې د هستوګنې او سیاسي فعالیت اجازه ورکړه نوموړي هلته خپلې مقالې د روس او انگریز د استعماري سیاستونو په اړه لیکل شولې د وخت د مصر او ترکیې پر حکومتونو یې کتکې یوکې کولې په دغه وخت کې د سیدجمال الدین یو بل همکار، چې محمد عبده نومېده، هم پاریس ته راغی دوی دواړو په ۱۲۶۳ هجري کال کې د «عروه الوثقی» د ورځپاڼې لومړۍ گډه په عربي او فرانسوي ژبو نشر ته وسپارله، چې په ډېرو هېوادونو کې د سیاستوالو د پام وړ وگرځېده دا نشریه به فرانسه کې لاس په لاس د خلکو په منځ کې د لوستلو لپاره گرځېدله نوموړې ورځپاڼه د اتلوسمېو له نشر وروسته په کال ۱۸۸۳ زېږدیز کې معادزه شوه وروسته د ۱۸۸۳ زېږدیزه د خپلېدو په سیدجمال الدین د شاگردانو په همت د یوه کتاب په بڼه چاپ شوله د سیدجمال الدین ارزښتناکو کارونو څخه یو هم دده علمي مسافره د یوه فرانسوي فیلسوف (ارلست رنن) سره د سوربون په پوهنتون کې د دین او فلسفې په پاره کې وه سید به ویل: «دینونه، چې په هر نوم وي، یو بل ته ورته دي د فلسفې او دین تر منځ هېڅ ډول پخلاینه نشته، ځکه دین انسان ته ورزده کوي، چې عقیده وشړي، لیکن فلسفه انسان له دین څخه (دگرزوي) سید په ۱۸۸۴ زېږدیز کال کې بیرته لندن ته ولاړ او هلته یې د ایران پاچا قاجار له رسمي استازو سره مرکه وکړې او وروسته له هغې یې ایران ته د ورتگ بلنه ورکړه سید په ۱۸۸۸ زېږدیز کال کې تهران ته ورسېد د سید په لومړنیو مرکو کې، چې د ایران له پاچا سره یې لرلې، د ایران عالمان د هغه پر

متهورو اعصابي عالمانو څخه د اسلامي علومو په څنگ کې د طب، منطق، فلسفې او نظامي مسائلو زده کړه هم وکړه سیدجمال الدین د علومو په برخه کې تر دې حده ورسېده چې ډېرو اروپانو ستاينالو سید ته له تدریس وړکولو څخه هاجرو سید جمال الدین په زلمنوب کې هندوستان ته ولاړ او دیني او عصري علوم یې نور هم تعقیب اوردو کړل ورپسې حجار ته ولاړ او یو کال په عربي نړۍ کې وگرځېد په کال ۱۲۷۳ هجري کې مکې معظمې ته ولاړ او په حج دینت ابله شریفې مشرف شو او بیا بیرته خپل پلرني ټاټوبي افغانستان ته راغی له دې سفرونو څخه نوموړي نه یو فکر پیدا شو، چې څنگه وکولای شي، چې خپل هېواد او نور اسلامي هېوادونه د انگریزي استعمار پر ضد راښکاره کړي او د ژغورلو لارې چارې یې کومې دي هماغه وو، چې خپلې علمي هڅې یې په دې لاره کې پیل کړې دا وخت د امیر دوست محمد خان، زوی امیر محمد اعظم خان د افغانستان پاچا او سیدجمال الدین د سلارک دنده پر غاړه ورکړه ورپسې کله، چې امیر شیر علي خان د دوهم ځل لپاره پاچا شو، سید جمال الدین یې له اعظم خان سره د وتړاو په تورد انگریزانو ته اشارې او نمونې نه هېواده وتلو ته اړ کړ کله چې سیدجمال الدین، هېواد پرېښوده د خپل افغانستان د پرمختگ

په ۱۹۲۸ م کال په لندن کې حسري شوي چې ټوله محتوا د انگریزانو سیاست په اړه وه او هم هغه مهال د یادې جریدې په ۲۰۱۱ گڼو کې، د ایران سیاست غږل شوی دی دغه راز دده علمي او ادبي لیکنې په اردو ژبه په کتکې او حیدرآباد کې هم په ۱۸۶۵ م او په ۱۸۸۳ م کال کې په اردو ژبې ژبو خپرې شوي دي همدارول په ترکی ژبه په ۱۸۷۰ م کال او په ۱۸۹۲ م کال په استانبول کې هم مقالې خپرې شوي او په دې توگه یې په نړیواله اوسپنه بیزه کچه سیدجمال الدین افغان ادبی، سیاسي، اجتماعي او فرهنگي شخصیت ځنولې دی، دافغانستان دغه ستر علمي، فرهنگي ادبي شخصیت دگران هېواد، په خاصه توگه دلسوی نگرهار او کونولایت، ملکی ډیول افغانستان دخلکو لپاره ستر ویاړ گڼل کېږي او تل به افغانان ددغه ستر او نامه شخصیت علمي، فرهنگي او ادبي خدمتونه په ډیر ویاړ سره یادوي دافغانستان د مشهور دیني، روحاني، علمي او ملي شخصیت په توگه علامه سید جمال الدین د سید صفر خان زوی او په خټه پښتون افغان دی، چې له نن څخه ۱۱۱ کاله پخوا یې په جلا وطنۍ کې له دې نړۍ څخه سترگې پټې کړې دي علامه سید جمال الدین افغان د ۱۲۵۲ هجري کال د لیندۍ (فوس) په میاشت کې د افغانستان د کونولایت ولایت په اسد آباد کې په یوه روحاني کورنۍ

مجموعې په توگه جنم شوي دي. بیا دغه مجموعه دمولانا عبیدالله صافي اوسمندر غورباني له خوا په پښتو او دري ژبو په کابل کې هم چاپ شوې ده دغه راز د «تمه البیان فی التاریخ الاغان» دسیدجمال الدین افغان بل علمي او ادبي اثر په عربي ژبه په ۱۳۱۸ هجري لمري (۱۹۰۱ م) کال کې په قاهره کې چاپ شو، بیا همدغه اثر په ۱۳۱۸ شمسي کال په پښتو

افغانان د خپل ځان پر زبان پر سوله ((معامله)) نه مني!

په افغانستان کې سوله اوس پر ملي بحث بدله شوې ده، ځکه سوله، ستره اسلامي او هېوادنۍ غوښتنه ده، له هندي امله افغان ملت په یو ستر سوله شواړي او په دې کې هېڅ داسې معامله نه شي، چې ملي کتبي او وروستی لاسته راوړنې تر پښو لاندې کړي او بیا دا چې په سخت د را منځته شوي نظام د چپه کېدا سبب شي له نیکه عرفه نه افغان حکومت سره ملت په دې کې یوه ځوله دی او په ملي یووالي د باغز نه او اصلي سولې غوښتنه کوي افغان حکومت په گور د نه د ملت د سیاستونو، صدني ټولني او د استازو نظرونه تر لاسه کړي او د سولې لپاره ملي اجماع رامنځته شوي ده، له امریکا متحدو ایالتونو سره هم د سولې پر سر افغان حکومت وروستی هوکړې نه رسېدلې دي، ولسمشر محمد اشرف غني خپله دا مسئله څاري او د سپینه ماڼۍ په دې خوښه رانغلي، چې په افغانستان کې یې: «کله جگړه ختمه او د دې لپاره سیاسي حل لاره شوره شي افغان حکومت او ملي نه د سولې ارزښت ډېر لوړ دی، هر افغان تر هر څه مخ کې لومړی د سولې ارمان لري، له هندي امله د سولې لپاره هېڅ مهم او برخلیک ټاکونکي پړاو نه رسېدلې دي، له دې وړاندې افغان ملت او په ځانگړي توگه حکومت د سولې لپاره د خبرو له غرنکوالی او په دې اړه د امریکا د استازي او طالب ډلې تر منځ له پرېکړو یې خبره ساتل شوې وو، ځکه په دې کې تر کاسې لاندې نیم کاسه وه، خو ملت له دې سترې دوکې په وخت خبر شو او نصیب یې ونیو، چې نور د بل دکتو ښکار نه شي او پوځل یې یې خدای مه کړه دا معامله پر شانگ نه اړ نه باسي، ځکه ملت نور په هېڅ توگه پر شانگ نه مني او د پر شانگ پلونه یې ټول پر ځان پسې نړولې دي اوس افغان حکومت د ملت په استازولۍ له امریکا سره د باغز نه سولې لپاره وروستی پرېکړې ته رسېدلې دي د سولې لپاره د امریکا متحدو ایالتونو ځانگړې استازي نه هم ملت او هم حکومت خپل بنام او اندېښنې وړاندې کړې او د امریکا حکومت هم د افغانانو ملي غوښتنې ته د درناوي سر تپه کړې دی خپلدار له څو ورځو را هېڅې په دې اړه له بېلابېلو لوریو سره کورې، پرون هم هغه ولسمشر غني ارگ ته یو ځل بیا ور غوښتی او د یو شمېر جهادي او سیاسي مشرانو په حضور کې یې د سولې ملي غوښتنې ورنه بیان کړې او له طالبانو سره یې د سولې لپاره د نورو خبرو په اړه چې پټې ساتل کېږي، خپلې اندېښنې ښکاره کړې دوی پرېکړه وکړه، چې په دې اړه به بیا هم سره ونیې، په ورته وخت کې د ناپو د غړیو هېوادونو استازي د دغه تړون د سرمنشي په نومول په سپینه ماڼۍ کې په دې اړه دیره شوې دي، د ناپو سرمنشي پيس ټولټرېنگ له ولسمشر ډونالډ ټرمپ سره کتلي او دواړه لوري د افغانانو د ملي غوښتنو په پام کې نیولو سره د سولې لپاره پر سیاسي حل لارې حوس دي د ناپو غونډه د پيس ټولټرېنگ په مشرۍ په سپینه ماڼۍ کې پرون جوړه او نن به هم دوام وکړي، په دې غونډه کې د نورو مسئلو تر څنگ د افغان سولې د بهیر پر پرمختگ هم بحث وشو ناپو او امریکا د افغانانو د ملي غوښتنې پر بنسټ د باغز نه سولې هرکلی او ننگه وکړه افغان حکومت او ملت دواړه د امریکا او ناپو د بڼه نیت د زړه له تله مشاوری دي او هیله لري، چې دا لوري د سولې له مخې وروستی ځلونه هم په ستر قوت سره لري کړي او پر هغو هېوادونو او لوریو په ټول وس فشارونه راوړي، چې دا ځنولونه را و لاوړي او د سولې ښکاره یا پټ مخالفت کوي

زلمی خلیزاد لارې ته سم کړای شو

په رېښې ډول سره د افغان سولې قیمت هر افغان له تر نعلو اوجواهورو نور دی، خو دا چې د هغو په نوم لویې روانې دي او تراوسه یې هېڅ امتیاز او له گټې څخه افغانان نه دی برخمن شوی، نو دا بیا بیرته انډېمونیټي ده. د سیمې هېوادونو ته د افغان سولې لپاره د امریکا د

ځانگړي استازي خلیل زاد د سفرونو او مصروفیتونو په هلکه که وویل شي، نو باید اوس د نړیوالې جگړې په کچه تړون او هوکړې شوې وای، خو ونې تراوسه د خلیل زاد او طالبانو د خبرو اترو، او څرگند نه کېږي؟ له دې نه دا جوته شوه چې خلیل زاد د دې پېرۍ مخه بل لورته کړه کړې وه، خو دا چې څنگه سمې ته رانغه دې خبرې ته راخصم خلیل زاد ټولې آسیا خصوصاً منځني اسیا ته را لېږل شوی

د پښتون ژغورني غورځنگ په څه ډول او ولې رامنځته شو؟

سيف الله خان مندوخل

د پښتون متروقي ليكوال ادبي ټولني ډېره اسماعيل خان خاتکي په پښتون لانگ مارچ کې ډېر سه رول وو، د ملگري شوکت عزيز وزير ترانه «دا څنگه ازادي ده» باندې پښتون پرلت نه يو لوي ارزښت ويحمله

انقلاب انقلاب انقلاب آزادي آزادي آزادي

پښتون متروقي ليكوال ادبي ټولني ته افرين وايو

د نقیب شهيد ډاټي ژوند

نقيب الله د منځني پښتونخوا «فابنا» جويي وريستان مکتب اوسېدونکی و، په قام سيد مسعود و، د پلار نوم يې محمد خان سيد دی، يو بل ورور چې تر نقیب الله مشر، فرید الله نومېږي او په عربو کې په مزدوری بوخت وي، نقیب الله چېلې مورکې نسيم الله بللو، د نقیب الله واده شوی و، دوې لويې او يو زوی هم لري، نقیب الله ډېر امن خوښوکی، نرم او خوږ ژبی انسان و، په خپل ژوند کې يې د نښو جامو، انځورونو، مينو ځوانانو انځورگرۍ سره ډېره مينه درلوده، فيس بوک يې په ډېر نمائنده انداز کارولو، چې ۲۵ زره فالور لري، دلته په کراچۍ کې له تېرو اتو کلونو راهيسې په مزدوری بوخت و، د هغه پلار محمد خان کاکا سره زما ډېر ملاقاتونه شوي دي، يو ورځ يې ډېرې فيسي راته وکړې د کاروبار په اړوند يې راته وويل چې نقیب الله خوږ سپری و، پلار يې ويل چې نقیب الله مې ډېر نه تکولو، چې څه يې راوړ ماڼه ورته وويل صحیح ده، بيا يې يوه ورځ راته وويل

اردو ويونکی نر ځوان حيران ناصر ملگري و، حيران ناصر وکیل دی او د شرعي حقوقو دغوښلو لپاره کار کوي، دغه تهرتي کيمپ ته منظور پښتن هم د يو عام ځوان په توگه راغلی و، د خبرو وخت مو ورکړ، ښې خبرې يې وکړې، زما په پومبي ځل ليدل ورسره وشول، ډېر يې منلار کم، د نقیب الله شهيد فاتحي ته دپښتونخوا ملي عوامي پارټي چنبره يې ملي مشر محمود خان اڅکزی راغی او د هر رنگه ملاچ ډاډ يې ورکړ او موږ ته يې داسې وويل چې خپل شخصي کارونه پرېږدی او ټول په دغه کار کې ودرېږی، کور يې ودان له هغه وروسته د پاکستان په ستره محکمه سپريم کورټ کې د نقیب شهيد کيس داخل شو، د پوليسو د آغې جي په سراهي کې يو تقیثي نيم جوړ شو، قانوني کاروايي شروع شوه، د نقیب الله شهيد په خلاف ټول الزامونه دروغ ثابت و، او علی شو، سپريم کورټ د نيولو حکم وکړ، خو راواوړ د ډېرو زورورو په لاس کې و، له دې ځانه منظور پښتن بېرته وريستان ته لاړ، هلته يې د مسعود تحفظ مومنټ په نامه خلک او ځوانان سره راوغوښتل کړل، موږ ته راغی دلته يې طاقت نور هم سېوا شو، وروسته پښتو ته لاړ، له دې ځايه بيخي ريات پستانه وکړ او پاکستانې مېدايم راغلي وه

مايمام د تهرتي کيمپ لگولو اعلان وشو او هم په دغې شپه پاکستانې مېدايم زموږ ملاچ وکړو، خصوصا جو بېور، شاه زيب خاږاده ځانگړی راپور خپور کړ، په دا ستا لويدي کيمپ د ډېرو پښتون جرگې، په نامه جوړ شو، راواوړ له خپلې دندې وگواښل شو، دغه کيمپ په سېراپ گوت کې د لويې لاري تر څنگ په ډېره سوله يره طريقه ۱۲ ورځې فعالیت درلود د نقیب شهيد پلار محمد خان کاکا به له قابلې مشرانو سره ناست و او د هرې سياسي پاڼې مشران به را تل او له موږ سره به يې غمرازی وکړه، له فاضي او محکمې پرته د سپينو خلکو وژنې په سختو ټکو وغندل شوې، په رښتيا هم دا يو بل موږ و، چې کله د تر او پر پښتون اوغان نواب محمد اياز خان جوگړی صېب د پښتون قامي جرگې کنويز، د پښتونخوا ملي عوامي پارټي مرکزې رهنما راغلی و او د مشر محمود خان اڅکزي پيام يې راوړی او دلته يې پښتو ته ډېرې په زړه پورې خبرې وکړې، عمران خان سراج الحق او د عوامي نېشنل گوند، مسافر افتخار حسين، ستر شاهي سيد د لقا مشران او ډېر محترم پستانه هم راغلي وو، د دې کيمپ خوږ مسعود لښې وړ کړ، لس ميليونه کانډارې چنده يې سره را جمع کړه، په دې نظر لکه چې له موږ سره يو

نقيب خېلانو نه يې وويل چې د خلکو له منځ څخه ځان وباسي، گڼې نور نوانو به هم درکوو، چې موږ را مېده شو، بيا مو له خپلو ملگرو سره د ۱۵ فيصله وکړه چې اعلان به کوو چې بيا دې په ټول ملک کې لارښوونه وشي او په خصوصي توگه پر کراچۍ بريس کلب باندې، بيا تاسو وديدل چې د حوزې په ۱۸مه بڼه د پاکستان په لسو لويو سازمانونو کې لارښوونه وشول او دپښتونخوا ملي عوامي پارټي، په کې ډېر مهم رول ولوباوه، ځکه چې هغه وخت پښتون تحفظ مومنټ په يو د دې گوند غړو نه آفرين وایم ورسره د عوامي نېشنل گوند (NYO) هم د فدا کاکا تر حده په مرسته راسره وه

د يو شاعر شعر راته په يادشو چې د ډار په بار کې له پانگې باغي لهجه عامه کړم

زه به فيصې وکړمه داسې چې فيصه عامه کړم

خبره تر ښې المللي رسنو ورسېده د خلکو په زړونو کې هغه ډار نو وېره ختمه شوه، چې ټولنه کلونه يې درلوده

په سيا ماسپين د جمعي له لمناڅه وروسته د حوزې پر ۱۸مه بڼه په سېراپ گوت کې ډېر پراخ لارښوونو، چې ډېر گڼ شمېر پښتو په کې گډون وکړ او پاکستانې مېدايم راغلي وه

مايمام د تهرتي کيمپ لگولو اعلان وشو او هم په دغې شپه پاکستانې مېدايم زموږ ملاچ وکړو، خصوصا جو بېور، شاه زيب خاږاده ځانگړی راپور خپور کړ، په دا ستا لويدي کيمپ د ډېرو پښتون جرگې، په نامه جوړ شو، راواوړ له خپلې دندې وگواښل شو، دغه کيمپ په سېراپ گوت کې د لويې لاري تر څنگ په ډېره سوله يره طريقه ۱۲ ورځې فعالیت درلود د نقیب شهيد پلار محمد خان کاکا به له قابلې مشرانو سره ناست و او د هرې سياسي پاڼې مشران به را تل او له موږ سره به يې غمرازی وکړه، له فاضي او محکمې پرته د سپينو خلکو وژنې په سختو ټکو وغندل شوې، په رښتيا هم دا يو بل موږ و، چې کله د تر او پر پښتون اوغان نواب محمد اياز خان جوگړی صېب د پښتون قامي جرگې کنويز، د پښتونخوا ملي عوامي پارټي مرکزې رهنما راغلی و او د مشر محمود خان اڅکزي پيام يې راوړی او دلته يې پښتو ته ډېرې په زړه پورې خبرې وکړې، عمران خان سراج الحق او د عوامي نېشنل گوند، مسافر افتخار حسين، ستر شاهي سيد د لقا مشران او ډېر محترم پستانه هم راغلي وو، د دې کيمپ خوږ مسعود لښې وړ کړ، لس ميليونه کانډارې چنده يې سره را جمع کړه، په دې نظر لکه چې له موږ سره يو

کېږي، ما له هاشم خان مندوخل سره ښوره وکړه چې يو احتجاج به وکړو، ده راته وويل چې سمه ده، خلک راوغواړه، ما د پښتونخوا ملي عوامي پارټي سيند نايب صدر سکندر خان پوسټري او دسويایي ډېپټي سکريټري نورانه خان ترين ته رسک وواهاه، نوی راته وويل چې د ځوانانو د ليارولو فکر مه کوئ، چې موږ د احتجاج خبرې سيف الله خان مندوخل ورته وکړې، پوليسو په دې شرط د نقیب شهيد بری راځي، چې په خاموشي به يې باسې او سيده به يې خپل کلي ته وړی، بس خط يې راوړ د نقیب الله شهيد مری مو تر لاسه کړ، غل مو ورکړ، نايوت انموليس هر څه تيار شول، په فيس بوک بياو کې مو په ژوندي بيه وېږيوکاني شروع کړې او خبرې اترې مو پکې وکړې، له فاضي او محکمې لري وژنه مو په کلکو ټکو وغندله د هاشم خان مندوخل وينيو ډېره عامه شوه بيا زموږ يو ملگري چې علي ارقم نومېده او د حير پښتونخوا په ورځپاڼه کې يې کار کاوه، موږ ته وويل چې موږ د کراچۍ بريس کلب نه درځو، د نقیب شهيد له مړې سره د پاکستان حکومت ته خپل ريكارډ کوو، هغه دا متوره رد کړه او وني ويل چې دا وخت د شپې ۸۰۰ بجې دي او بريس کلب پر پنځه بجې بند شوی دی، ده زمانه کړه چې تاسو مری سېراپ گوت نه بوسئ، هلته به سپر هائي وي بند کړئ، چې د کراچۍ بازار تر ټولو مهمه لاره ده او هلته ټول پستانه اوسېږي، بس موږ هم پرې غل وکړ،

شعري او معلومات يې غوښتي وو، له دوه ساعته کوپښونو وروسته هاشم خان مندوخل په پښتون ولس خصوصاً په ځوانانو جبهه وکړه چې د جيبيا سرد خانې مخې ته راشي او تر هغو نه به څو تر څو چې خپل مری تر لاسه نه کړو، ما هاشم خان مندوخل ته رسک وواهاه، د احوال پوښنه يې وکړه، بيا مې مخلص مندوخل ته رسک وواهاه او له ټول حيران څخه مې خبر کړ او ور ته ومي

ورته وکړې، پوليسو په دې شرط د نقیب شهيد بری راځي، چې په خاموشي به يې باسې او سيده به يې خپل کلي ته وړی، بس خط يې راوړ د نقیب الله شهيد مری مو تر لاسه کړ، غل مو ورکړ، نايوت انموليس هر څه تيار شول، په فيس بوک بياو کې مو په ژوندي بيه وېږيوکاني شروع کړې او خبرې اترې مو پکې وکړې، له فاضي او محکمې لري وژنه مو په کلکو ټکو وغندله د هاشم خان مندوخل وينيو ډېره عامه شوه بيا زموږ يو ملگري چې علي ارقم نومېده او د حير پښتونخوا په ورځپاڼه کې يې کار کاوه، موږ ته وويل چې موږ د کراچۍ بريس کلب نه درځو، د نقیب شهيد له مړې سره د پاکستان حکومت ته خپل ريكارډ کوو، هغه دا متوره رد کړه او وني ويل چې دا وخت د شپې ۸۰۰ بجې دي او بريس کلب پر پنځه بجې بند شوی دی، ده زمانه کړه چې تاسو مری سېراپ گوت نه بوسئ، هلته به سپر هائي وي بند کړئ، چې د کراچۍ بازار تر ټولو مهمه لاره ده او هلته ټول پستانه اوسېږي، بس موږ هم پرې غل وکړ،

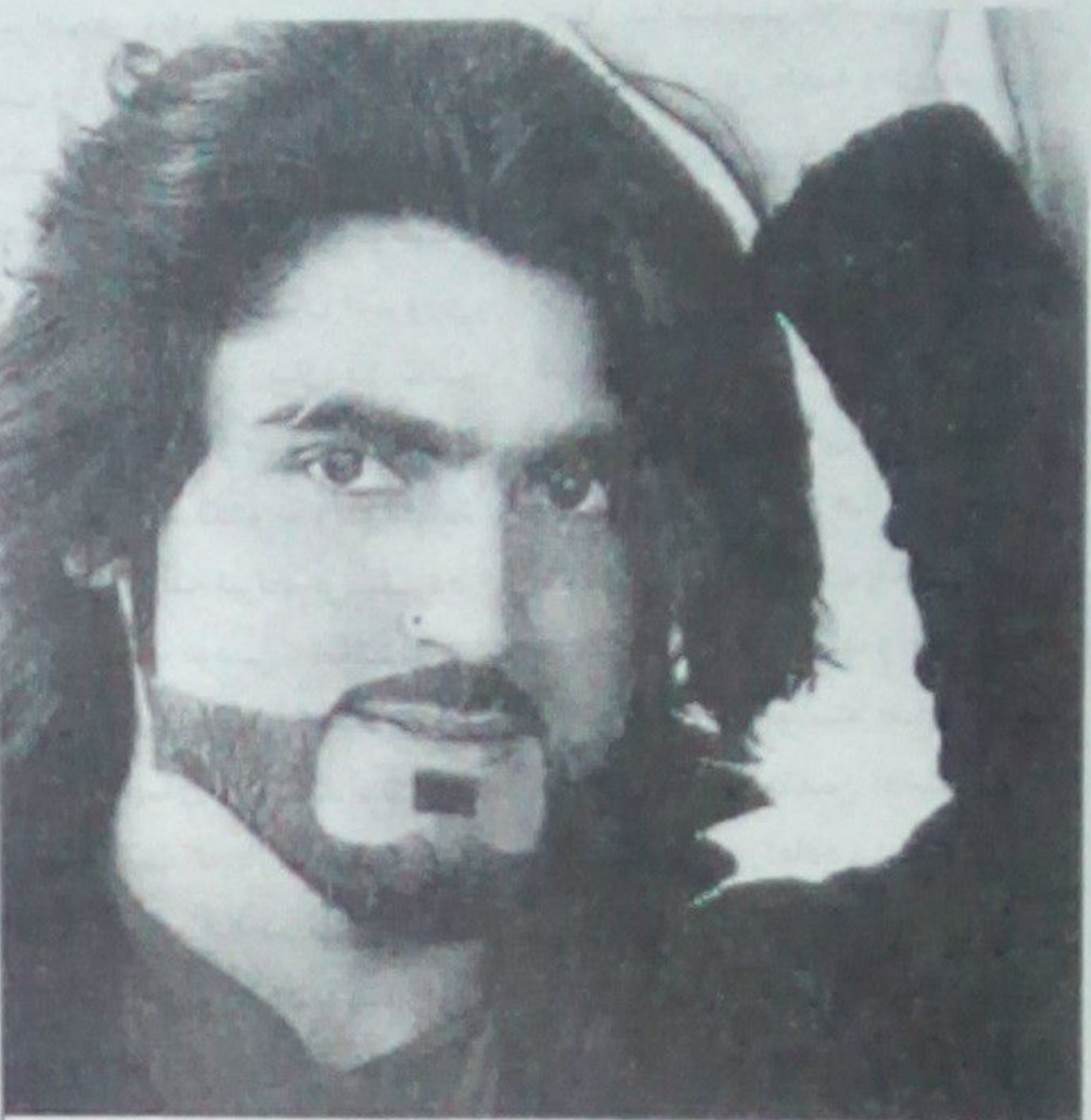
ساتي، بيا ترې ډېرې پسي غواړي، که چا يې وس نه درلود، نو پر هغه د ترهگر نورو لگښول کسري او په Fake Encounter کې يې وژني

نقيب الله سيد

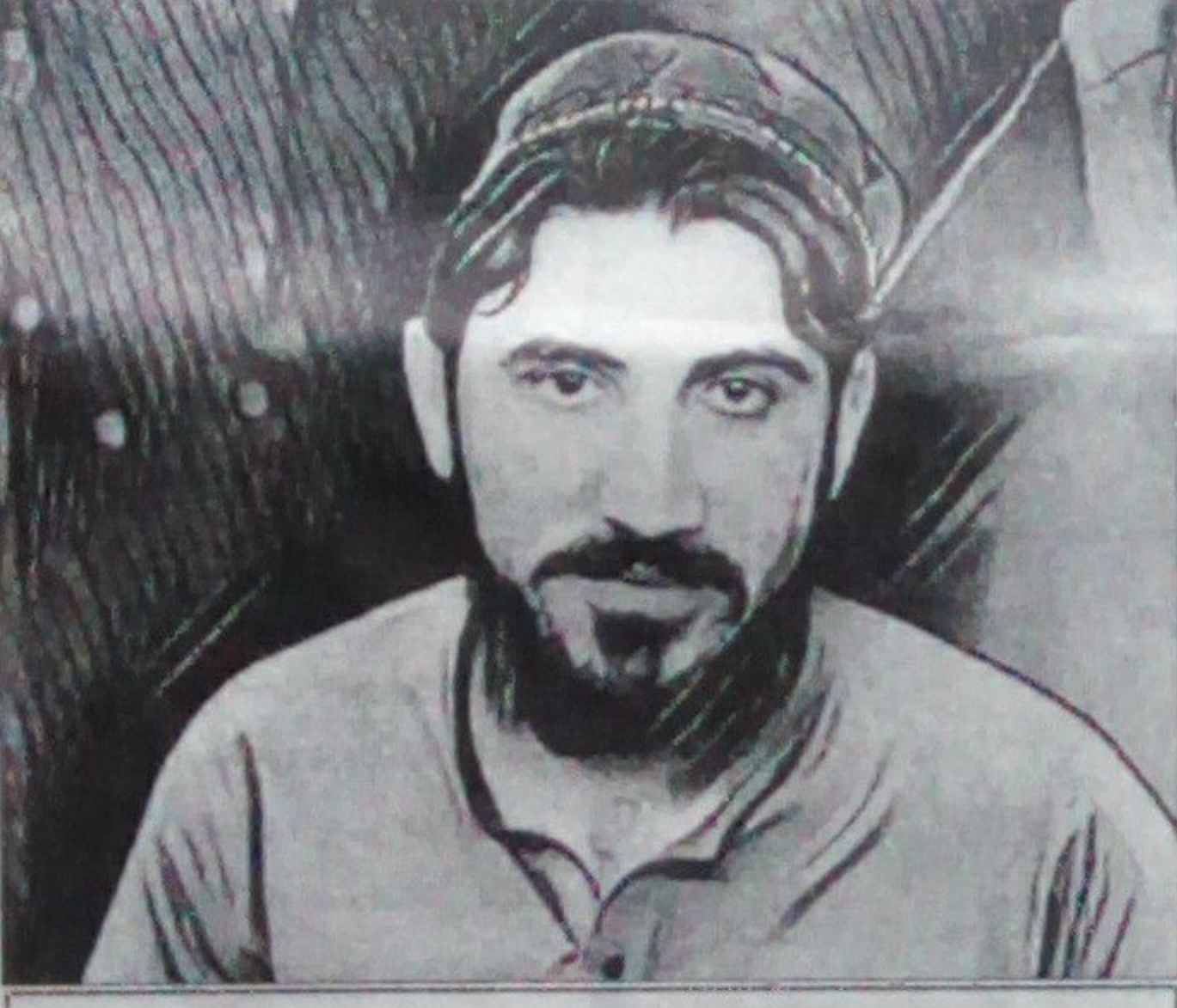
په حثيت کې وپتلي په مخه کړی و، همداسې وخت تېرېده، چې د حوزې په ۱۶مه نېټه انگارزه خپره شوه، چې نقیب الله يې وژلی دی، د شپې ۲۰۰ بجې يې خپلې فيس بوک پاڼه وکتله چې گيخ افغان «په روب مندوخل کې زموږ هم فکره ملگري» په يو پوست کې د نقیب سيد د مړې د يو انځور او ورسره يوه لنډه فيصه خپره کړې وه، چې په همدې پوست کې يې زه او هاشم خان مندوخل هم ځان نه وړ غوښتي وو، اندېښنه مې نوره سېوا شوه، سهار چې راپاڅېدم، عالم زيب مسعود وډيو جوړه کړې وه، او ليکلي يې و، چې د نقیب شهيد مړی په کراچۍ جيبيا سرد خانه Cool centre صدر کې ايډول شوی دی او د نقیب الله شهيد کورنۍ ته خپل مری نه ورکول کړي

خلک وايي چې پوليسو سخت هدايات کړي دي، چې دا يو ترهگر دی، دا به په اېډي قبرستان د لاوارلو په هديره کې ښخوي، د حوزې ۱۷مه نېټه وه

د ورځې پر يوه بجه د هاشم خان مندوخل پوستونه خپل شول چې د نقیب الله شهيد د کورنۍ د موبایل

نقيب الله سيد

مظفور بېستين

چې لاکه زه به د کپرو دکان راولېښم په مزدوری کې بخت نشته يا څه پسي ما ورکړې او څه يا فرید الله ورته رالېږي وي، دوکان يې خلاص کړ، مياشت يې نه وه پوره شوې چې تورمخي راغلل، له ځان سره يې يووړ او مړی يې د نورو په اوږو کورته راغی

محمد خان کاکا ډېر باغي قسابلې مشر او غېرې پښتون دی، بلکل لکه د مثال خان او ملايې يوسفزي پلارونه الله دې ډولو تر او پرو پښتو په سيمه کې سوله راوړي

نوبت دغه ليکنه په نسبي افغانستان اوويزي کې هم چاپ شوي ده

خوښې کړې، همدارنگه د رپوب، کلا سيف الله او کوټې د کيلونکي حليې کې شوي غير قانوني FIRs دې حتم کړل شي، اوس دا تحريک مخ به وړاندې روان دی، که د پاکستان چلوونکو د عقل له بوهي څخه کار وانسه خيست، نو دا به د دوی په ډېر تاوان تمام شي او دوی به په نړيواله کچه نور هم پاتې راشي، دا خبره خو تر لمر سيمه ده چې د ظالم او مظلوم په جنگ کې برياليتوب هميشه د مظلوم وي، نو دا جهان ته معلومه ده چې موږ پستانه مظلوم يو

زموږ د تحريک يوه بله مهمه برخه

ورسره ملگري شول، چې په همدې سره د پښتون لانگ مارچ پيل او د اسلام اباد پر خوا روان شو، هلته پښتون پرلت پيل شو

په دې وخت کې د پاکستان رسنيو له راپور ورکولو څخه لاس واخيست او موږ په همدې وخت کې سوشل ميډيا محسوس شوو، چې تر اوسه پورې ځوانانو پر فيس بوک او پوټر خپله مبارزه دوامداره ساتلي ده

وروسته د اسلام اساد پرلت ته ټول سياسي مشران ورغلل، چې اسفندار ولي خان او محمود خان اڅکزی هم په کې وو، ولس ته يې ويناوې وکړې او هر ډول د ملاچ نه، بلکې دا کار يې د ځان وگټو، دلته د آزاد افغانستان ولس له موږ سره او د ونس مشر محمد اشرف غني ټوټې چې څومره تعريف يې وکړم کم دی، د نړۍ په گوت گوت کې د پښتو او افغانانو لارښوونه چې موږ ته يې په صحيح معنا کار راکړ، او همداسې د اسلام آباد پرلت د فبرورۍ تر ۹مې نېټې پورې دوام وکړ، بيا د پاکستان لومړي وزير شاهد خان خان عياشي پرلت کوونکي د منظور پښتین په مشرۍ کې وروغوښتل او ژمنه يې ورسره وکړه چې ستا ټولې مطالبې موږ درسره منو، تاسو پرلت ختم کړئ

مظفور بېستين

مظفور بېستين پرلت ختم نه کړ، بلکې

خو چې هلته ورغلو ماحول بدل و، ځکه چې دا د راواوړ ولسوالۍ وه، ده له ۲۴۴ څخه ډېر خلک وژلي وو او ډېر خلک يې اغوا کړي هم وو، بس چې د جنازي لمونځ وشو، هغو خلکو له خپلې وېرې وويل چې بس تاسو خپلو کورونو نه لاړ شئ، موږ د نقیب الله شهيد مری وريستان ته وړو او هلته د پوليسو گاډي هم گرځېدل، چا دا هم وويل چې د پوليسو ټيليفون راغی، د

سيف الله خان مندوخل

کوزلی دوه تنه هم وو، په دې وخت کې بيا موږ له جيبيا والا سره خبرې وکړې، هغوی د شاه لطيف ټاټون د پوليس تهاني خط غوښته چې د نقیب الله شهيد مری راته وسپاري، بيا سيف الرحمن مسعود او امجد مسعود د نقیب کورنۍ د لاس ليک او خط لپاره هلته ولېږل شول، له يو څه وخت تېرېدو وروسته مو ورسره حال ونيوه، هغوی وويل چې پوليس والا نه راسره رضا

موقعيت په ترکيه کې نور هم وريسي کړکېچن شو او ژوند يې ډيو بندي په شان تېرېده هغه وو، چې د ۱۲۶۷ز کالونو ترمنځ د کب مياشتې په اتلسمه نېټه د ۵۰ کلونو په عمر د سرطان د مرض له کبله يې خان حق نه وسپاره، ليکن يو شمېر خلکو عقیده لرله، چې سيد ته يې زهر ورکړل او شهيد يې کړ او د ترکيې داستاينول د متابخو په جرگه کې خاورو ته وسپارل شو اروا يې دې تل ياده او ياده وي او لسوی الله دې پخپلو پيروانو کې وشمېري افغان شاهي دولت د ۱۲۶۷ ل کال د تلې مياشتې پر اتلسمه د سيد مړې له ترکيې څخه خپل گران وطن

دا زما د کابلو صندوق دی... ترکي دولت سيد ته د ښوونې او روزنې په وزارت کې د استاد منصب ورکړ مصاحفين يې وايي «سيد محردو، عفيف التفهه و، لمونځ گداره و، او تل به په اودانه گرځېده، تر خوب يې کاوه، په ورځ کې يې يوازې يو ځل خوراک کاوه، قوي او چټکه حافظه يې درلوده او په استدلال به يې خبرې کولې» خو د نورو دولتي حدودو او ښځو اړکينو د مضي تبليغ له کبله يې يو ډول نظر بند ژوند کولو کوم وخت، چې د ايران پاچا ناصر الدين شاه د سيد د يوه زده کوونکي مريزای کرمانې په واسطه په قېم کې ووژل شو، د سيد

چې لوی فخر دمټ او خپل ټبري دختيخي نړۍ، نابعه او دعمل او نظر اسلامي فيلسوف علامه سيد جمال الدين افغان په دې نړۍ کې داستعماري واکمنۍ په دوره کې زموږ ددغې ادعا ثبوت بوسل ژوسدی مثال دی چې دنړۍ سگيلاکرو، زيبيا کنگرو، نيواکگرو او استعمارگرو ځوانونو دافغانستان دحماسه زېږوونکی او هستوونکی هېواد درېښتو خدمتگارانو او واقعي نجيبانو دښو غورځولو او بدنامولو لپاره له راز راز شمسو مو وطنيسو او پاروونکو تبليغي وسيلو څخه تل کار اخيستی دی او تل به يې ياد دکاغذ پرمخ پاتې پاتې وي

سره ورسول چې خلک پرې تل وياړي لکه چې دافغانستان مشهور شاعر گل پاچاه الفت افغان ته له ترکيې څخه دعلامه سيدجمال الدين افغان دجنارې د راوړنو پرمهال دغه علامه ته په خطاب کې څه به ويلي دی

بي حسابه ځانگړي توی په بحروريشي له نکونو کړوونو يو گوهرشي ميندې راوړي ډير ځان ډير اولادونه يو يادوه يې افلاطون او سکندر شي ډير پوهان ورته سرآيت په شاکردی پانې او وطن پانې لوړ احساسات ډير زياتو څڼو او خوځندو راوستل او په دې برخه کې يې دخلکو دوښمنولو او پوهولو لپاره رښتيني خدمتونه

هغه دافغانستان دډېرو زړه ورو، روڼ آندو، علمي، ملي، سياسي او وياړنو شخصيتونو له ډلې څخه گڼل کېږي او خپل گران هېواد افغانستان او خلکو ته يې ستروکارونه په برخه کړي او په يوازې يې په افغانستان، بلکې دنړۍ په نورو هېوادونو کې هم دنړۍ دڅښاکگرو، بسکيلاکگرو، نيواکگرو او استعمارگرو غورځوونکو پرضد دخلکو داژدې غوښتني، اسلام پانې او وطن پانې لوړ احساسات ډير زياتو څڼو او خوځندو راوستل او په دې برخه کې يې دخلکو دوښمنولو او پوهولو لپاره رښتيني خدمتونه

حېل هېواد سياسي آزادي ورته واخلي، نوڅکه دا وياړ شو چې د تاريخي افغانستان د استقلال متکبر علامه محمود خان لمرزي او د استقلال گټونکي اعليحضرت غازي امير اسان الله خان نواز د سيد شاکردان او په ۱۹۱۹ز کال کې د افغانستان آزادي دعلامه سيدجمال الدين افغان دتمکري لېونده او په واقعيت کې د ملي مبارز سيد جمال د دوو شاگردانو تبليغي مبارو په پايله کې په لاس راغلی ده

دعلامه سيدجمال الدين افغان په اړه له يادو واقعتونو څخه دپښتو ژبې چې

افغانستان ته را راوړ او په درنښت سره يې د کابل په پوهنتون کې خاورونه وسپاره محمود خان طرزي په خپل کتاب کې ليکي «علامه سيد جمال الدين افغان د عرفان يو کان يا معدن و، هغه اووه مياشتې، چې ما له سيد سره تيري کړې داويانو کلونو سياحت ارزښت لري...» اوس همدغه زموږ گران محمود خان وه، چې شهزاده اسان الله خان ته يې د سيد افکار شرح کړل او غازي امان الله خان يې دې ته وهڅاوه چې تيري گوونکي انگريز ته پرېده توره په لاس ټگر ته ورو وځي او مبارزه ورسره وکړي او د

علامه سيدجمال الدين افغان د خپلې نړۍ ځلانده ستوری... هغه دافغانستان دډېرو زړه ورو، روڼ آندو، علمي، ملي، سياسي او وياړنو شخصيتونو له ډلې څخه گڼل کېږي او خپل گران هېواد افغانستان او خلکو ته يې ستروکارونه په برخه کړي او په يوازې يې په افغانستان، بلکې دنړۍ په نورو هېوادونو کې هم دنړۍ دڅښاکگرو، بسکيلاکگرو، نيواکگرو او استعمارگرو غورځوونکو پرضد دخلکو داژدې غوښتني، اسلام پانې او وطن پانې لوړ احساسات ډير زياتو څڼو او خوځندو راوستل او په دې برخه کې يې دخلکو دوښمنولو او پوهولو لپاره رښتيني خدمتونه

دا زما د کابلو صندوق دی... ترکي دولت سيد ته د ښوونې او روزنې په وزارت کې د استاد منصب ورکړ مصاحفين يې وايي «سيد محردو، عفيف التفهه و، لمونځ گداره و، او تل به په اودانه گرځېده، تر خوب يې کاوه، په ورځ کې يې يوازې يو ځل خوراک کاوه، قوي او چټکه حافظه يې درلوده او په استدلال به يې خبرې کولې» خو د نورو دولتي حدودو او ښځو اړکينو د مضي تبليغ له کبله يې يو ډول نظر بند ژوند کولو کوم وخت، چې د ايران پاچا ناصر الدين شاه د سيد د يوه زده کوونکي مريزای کرمانې په واسطه په قېم کې ووژل شو، د سيد

ادب، تاریخ او فولکلور

پر توري کرښې، سپينې خبرې

له نن څخه يوه ليمه پورې، ښځه لا انگرېزان شي نه منوجه وو، چې روسان به پر افغانستان يرغل کوي، نو ځکه څو د هند ولسوالۍ او جنان لاورنس، د دې شونتيا په اړه، چې روسيه به پر افغانستان يرغل کوي، ځان به هند له رسوي، ويلې وو. پرېرېدې چې هغوی لوی گامونه واخلي او وړاندې ولاړ شي، د اېلسن او اګسون تر منځ ولوړې، پرېرېدې چې دوی خپله لاره ووهي، د سختو هېوادونو پر لور، هغه هېوادونه چې منصف او زور نفوس لري، چېرته چې به هر پل کې يوه نه مابندونکي مخکه راځي، دوی مجبور دي چې مقاومت وکړي، هغوی به ډېر ځواک له لاسه ورکړي، بيا به له سترو پياده وو، ماتو سپرو او غبونو ډک لويديني نظام سره څنگه هند ولسي ا).

امريکايان، چې دلته به پيل کې به ډېر غور راغلل اوس په خټه کې نيتي دي، د پاکستان د نه مهار له امله له سختو ستونزو سره مخ دي او د ساتي امکان يې ډېر دی

ډاکټر هېلمټون، چې ټول انگرېزان وو ليکوال ډېر داسې دلايل راوړي، چې امير دا مهال سخت ناروغ د حافظې نوازې يې له لاسه ورکړې او د هېوکو په درد اخته و، هره دويمه څېره پرې بده لگېده ليکوال دا پوښتنه مطرح کوي، په داسې حال کې چې امير د خپل حاکميت لپاره په کور دننه وړې وړې سردارۍ څښي کړې، د خپل حاکميت ساحه يې پراخه کړه، څنگه دي ته حاضرېدلای شو چې د خپلي خاورې يوه برخه پرديو ته وسپي، همدغه پوښتنه يې چې د کتاب په پيل کې مطرح کړې وه، په وروسته برخو کې يې ورته مستدل ځوابونه ورکړي دي

له هوکړه لیک وروسته حالت: ليکوال پر دې ټينگار کوي چې دا هوکړه لیک هېڅکله هم د پولو د ثبوت لپاره نه و برابر شوی، نه د انگرېزانو امپراتوري دا غوښتل او نه امير، ځکه انگرېزان په دې پوهېدل چې د مصوعي پولو خوړول او بيا د هغو ساتنه له حقوقي، پوځي او اقتصادي پلوه اسانه کار نه دی، په

حضور درلود، نو بيا تر نه پورې هېڅکله هم کوم لوري د اعتراض غږ پورته نه کړ، خو د ډېورنډ کرښې په باب له ۱۸۹۳م کال وروسته په ۱۸۹۸، ۱۹۰۵، ۱۹۱۹، ۱۹۲۱، ۱۹۳۰ کلونو او نورو وختونو کې څو ځله له هر افغان واکمن سره د بيا بيا تاييد او تصديق په باب خبرې شوي دي، دا د دې مانا ورکوي چې دا کرښه کومه طبيعي پوله نه وه او يوازې د برېتانوي هند او افغانستان د امير د نفوذ يا اغېزې موقته ساحه په گوته کوي

سر ويليم کير فرانس ټايلر وايي: «دا کرښه د قوم پېژندنې، جغرافيايي او تگلارې له مخې يې منصفه بڼه لري»

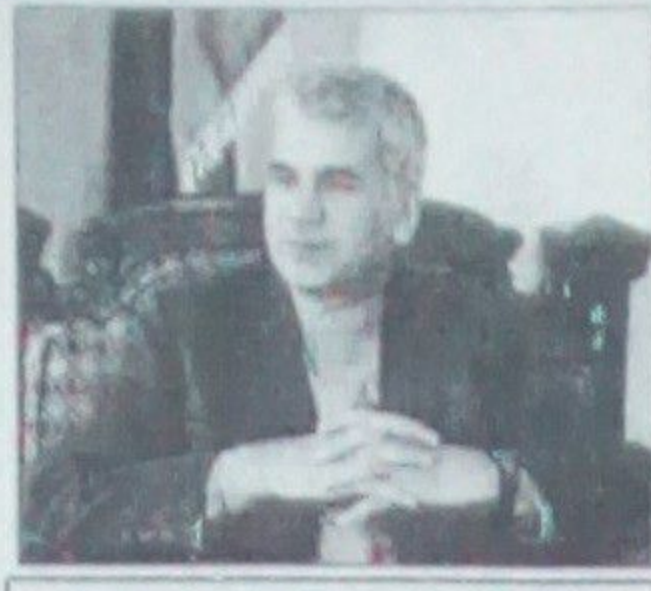
لويس ډوپري وايي: «دا د يوې مصنوعي کرښې تر ټولو نه انځور دی چې يوه کلنورې سيمه سره بلوي»

د برېتانيا د کورنيو چارو پخوانی وزير او بيا وروسته لومړی وزير هېرن اسکوټ وايي: «دا فوټاين ټول ډيوال اوښ، ټوليز عدالت او ټوليز مفهوم تر پښو لاندې کوي»

د افغانستان پر هر حکومت چې هر څومره فشار راغلی چې دا کرښه په

دوهمه او وروستۍ برخه

وويل چې پاکستان د برېتانيا ځايناستی دی، افغانانو ورته وويل چې پاکستان خو له هند څخه راځيلا شوی، نه دا چې هند له پاکستانه راېل شوی، خو که ستاسو ځايناستی وي، نو باند هغه ستاسو وارث هم وي او ستاسې پورونه هم پرې کړي، اوس خو د برېتانيا پورونه هندوستان پرې کړي، نه پاکستان افغانستان به ملگرو ملتونو کې د پاکستان د غړيتوب پر غوښتنه هم اعتراض وکړ، ملگرو ملتونو په پيل کې ځکه د پاکستان غړيتوب ونه مانه چې هند د چا وارث نه و، پاکستان ته يې وويل چې تاسو د يوه نوي دولت په توگه غړيتوب تر لاسه کولای شئ، خو نه د کوم بل دولت د وارث په توگه، نو ځکه چې د يو چاد وارث دوهو له لاسه ورکړي، له هغه سره د کوم نړون په باب ولې بحث ونئ؟ ليکوال وايي چې د افغانانو له فطري دېلوامې سره سره بيا هم د پښو برخليک د پاکستان لاس ته پرېوت دی په دې برخه کې د ټولو هغو اشخاصو او حکومتونو نومونه اخلي چې په دې سلسله کې

پوهاند اسماعيل يون

مگني بر کتاب چاپ شده (دري افغاني)

حيات الله حليم

زبان ازبکو پيدايښ خود وسيله افهام وتفهم درين انسان ها و جوامع بشری بوده ، ليکن تمام زبان های جهان همزمان يکسان نبوده وروى همفرشه نظريه مهاجرت ها ازقديم بشره مناطق و جغرافياى ديگرى نقل مکان گريده که به اين اساس تنوع و تغييرات در زبان ها بوجود آمده است ودرپهلوى اين تغييرات با گذشت زمان درقالب هرزبان لهجه هاى متفاوت نيزوجود آمده است . درجهان امروزی درحدود هزاران زبان با تکلم کاملاً متفاوت وجود دارد که برعلاوه تفاوت تکلم به رسم الخط هاى جداگانه نيزتحريرميگردد رسم الخط عربی ، انگلیسی ، روسی و چينايی رسم الخط هاى معروف جهان ميباشند ، ناگفته نبايد گذشت که در داخل رسم الخط هاى که در فوق از آن تذکر به عمل آمد صد ها زبان معروف جهان شامل ميباشند که از جمله يکی زبان : دري افغاني

را زاده زبان فارسی ميدانند ، در ايران تلاش هاى گسترده ي فرهنگى و تبليغاتی جهت تعميم وگسترش زبان فارسی براه افتيده بود وهجوم نشرات و کتب ايرانی نيزبه افغانستان خاستا دردهه هاى اچهل تا شصت هجرى شمسی ، ذهنيست هاى عامه رادرتايدنا آگاهانه ي کلمه ي (فارسی) و ارجحيت آنرا به زبان (دري) درانديشه جامعه شکل داده وبه عنوان بک اسم با همى ، جای گرفت نفوذ فرهنگى ايران نه تنها درمحدوده اندیشه ها وزبان عام مردم جای گرفت بلکه حتى درسطنح اکادميک وتحقیقاتی نيزاترگذاشت ونوشته ها وتحليل هاى ادبيان ومحققين ادبيات دري را نيزبا اين باورآماده ساخت تا برای زبان دري پيشوند (فارسی دري) را بازگو کند و ترکيب اين کلمه هويت زبان دري را درموازنه ي برداشت هاى انفرادی نويسنده گان

میکازره کوي چې د پښتنو په باب په جيله د دوی نه خوا ډېر کم اثار ليکل شوي او هغه هم اکثره بريته له منځه تللي دي او د بهرنيو نه خوا چې کوم اثار ليکل شوي، اکثره يې فتنه شوي او د هغو دگټو انځورونه کوي راجيف ډوگرا د طالبانو پر وړاندې له امريکا سره د پاکستان شرکت صادفانه نه بولي او دا د امريکا يوه غټ تيرونه گڼي چې پاکستان ته د يو ستراتيژيک ملگري په سترگه کوي، ليکوال امريکا ته يادونه کوي چې پاکستان له امريکا سره کب مټ هغه لويه کوي چې له پخواني شوروي اتحاد سره يې کړې وه د پاکستان پوځيان په دې نظر دي چې مور د پرې يو ستر زير ځواک دلته مات کړي او اوس د بل ستر زير ځواک بويت دی ليکوال د افغانستان د حقوقي داعيې لپاره ټول مستدل دلايل راوړي، د هغو په پای کې د خپلو خبرو د نجور په توگه د دې يادونه کوي چې د دې ټولو دلايلو بريا هله ممکنه ده چې يو فوډي او غسني افغانستان جوړ شي او د قوی او عصلي افغانستان جوړېدل بيا هغه وخت ممکن دي چې ډيورنډ کرښه له منځه لاړه شي او افغانستان خپلو طبيعي پولو ته ورسي

میکازره کوي چې د پښتنو په باب په جيله د دوی نه خوا ډېر کم اثار ليکل شوي او هغه هم اکثره بريته له منځه تللي دي او د بهرنيو نه خوا چې کوم اثار ليکل شوي، اکثره يې فتنه شوي او د هغو دگټو انځورونه کوي راجيف ډوگرا د طالبانو پر وړاندې له امريکا سره د پاکستان شرکت صادفانه نه بولي او دا د امريکا يوه غټ تيرونه گڼي چې پاکستان ته د يو ستراتيژيک ملگري په سترگه کوي، ليکوال امريکا ته يادونه کوي چې پاکستان له امريکا سره کب مټ هغه لويه کوي چې له پخواني شوروي اتحاد سره يې کړې وه د پاکستان پوځيان په دې نظر دي چې مور د پرې يو ستر زير ځواک دلته مات کړي او اوس د بل ستر زير ځواک بويت دی ليکوال د افغانستان د حقوقي داعيې لپاره ټول مستدل دلايل راوړي، د هغو په پای کې د خپلو خبرو د نجور په توگه د دې يادونه کوي چې د دې ټولو دلايلو بريا هله ممکنه ده چې يو فوډي او غسني افغانستان جوړ شي او د قوی او عصلي افغانستان جوړېدل بيا هغه وخت ممکن دي چې ډيورنډ کرښه له منځه لاړه شي او افغانستان خپلو طبيعي پولو ته ورسي

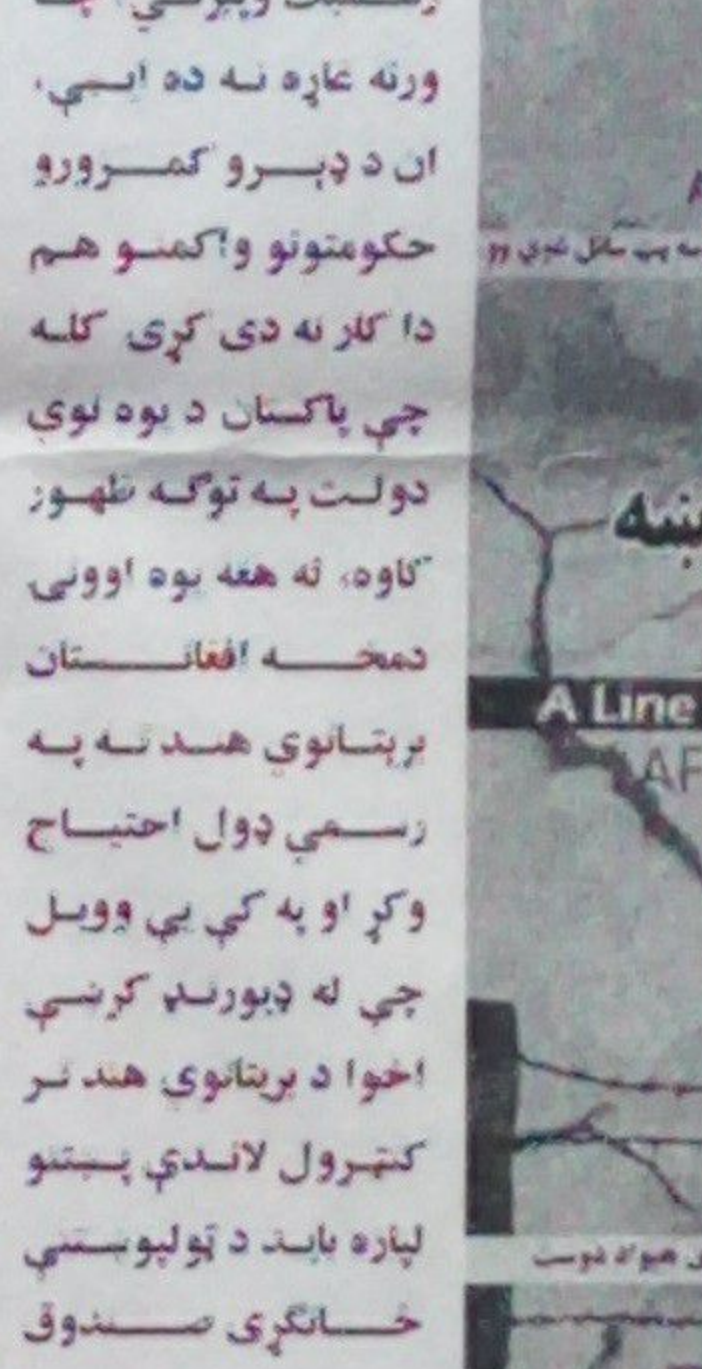
گرم دي، لکه جواهر لعل نهرو، اولف کايرو، حجاج، ميرزا، لياقت علي خان، د برېتانيا حکومت او نور...

د ډيورنډ عميريې هل لارې ليکوال خپل اثر له يوه هدفين مسرد پيل کړی او پر يوه هدفين او هيله من بهير يې پای ته رسولی دی ليکوال د يوې نتيجې په توگه وايي چې د افغان عميريې د دويم اوږدوالي يو اساسي علت ډيورنډ کرښه ده، که چېرې دا کرښه نه وای افغانستان به د لويې لويې ډگر نه وای په افغانستان کې به جگړې نه وای، افراطيت به نه وای، د روسانو او امريکايانو بربولو ته به زمينه نه برابريده او د پرې گڼ شمير هيوادونه به د افغانستان په کرښه کې نه راټاله کېدل، دی وايي چې په سيمه کې پاکستان هغه نوی هېواد دی چې له پيله يې د ځمکنيو ستراتيژي درلودله، دی وايي کوم ظلمونه چې پاکستان پوځيانو پر پښو کړي، هېڅ يوغلگر نه دي ترسره کړي، ليکوال دا ادعا ثابتي چې پاکستان د ځمکنيو شوق لري، د هند او افغانستان پراخې ځمکې يې لاندې کړې دي، بيا وايي: «تر هغه پورې چې پاکستان له ځمکني پلوه مهار او راکم نه شي، په دې منطقه کې طبيعي ثبات نه راځي، دی د پېړيو

رسميت وپېژني، چا ورته غاړه نه ده اېسې، ان د ډېپرو کمرورو حکومتونو واکمنو هم دا کار نه دی کړی کله چې پاکستان د يوه لوی دولت په توگه ظهور کاوه، نه هغه يوه اوونۍ دمخه افغانستان برېتانوي هند ته په رسمي ډول احتياج وکړ او په کې يې وويل چې له ډيورنډ کرښې اخوا د برېتانوي هند تر کنترول لاندې پښتو لپاره بايد د ټولپوښتي ځانگړي صندوق

کېنودل شي چې دوی مستقل هېواد غواړي او که بريته له خپل پلرني هېواد افغانستان سره يو ځای کېږي او له پاکستان او هند سره خو د يو ځای کېدو خبره هېڅ مطرح نه وه

د پاکستان له جوړېدو سره سم افغان ديپلوماتانو اووه ورځې په متواتر ډول په لندن کې د برېتانيا د بهرنيو چارو له وزارت سره خبرې وکړې او له خپلې خاورې سره يې د جلا شويو سيمو د بېرته الحاق غوښتنه وکړه انگرېزانو

دې تړون او ترې وروسته ټولو اسادو کې د نفوذ ساحه ذکر شوې ده، نه له برېتانوي هند سره د دې ځمکو د الحاق مسئله ده په دې برخه کې د انگرېزانو د هغه وخت د لومړيو وزيرانو، ډيورنيو چارو وزيرانو، سفيرانو، پوځيانو او ژورنالېستانو نظرونه هم د سند په توگه راوړي دي ليکوال وايي چې کله هم د تزارې روسيې او افغانانو تر منځ پولي ثبوت شوي او همدې انگرېزانو په کې

ليکوال د نورو ليکوالو په شان «افغانستان د امپراتوريو هديره» گڼي ده

ډيورنډ کرښه ليکوال په خپل اثر کې گڼ شمير داسې دلايل راوړي، چې د هغو له هر اړخيز تحليل وروسته سړی دې نتيجې ته رسېدلای شي چې دا کرښه په چل، مهارت او يا هم د امير د ناجورنیا په حالت کې پرې لاسليک شوې ده، لاسليک هم پر بل کاغذ شوی او اصلي متن امير ته نه دی وړاندې شوی، تيمور ډيورنډ او امير عبدالرحمن خان، چې دواړه په فارسي ژبه پوهېدل او له مخکښي لفظ سره سم متن بايد په همدې ژبه ترتيب شوی وای، خو ډيورنډ امير ته يوازې انگرېزي متن ښکاره کړی، چې امير پرې نه پوهېده او نه هم پر دې مهال له امير سره د زيارن او درېمگري په توگه څوک موجود و، يوازې کس چې د پردې تر شا ناست و او يادښتونه يې اخيستل، هغه هم مير سلطان محمد خان و، چې په خټه پنجابي او ويل کېږي چې د انگرېزانو جاسوس هم و ليکوال د ډيورنډ د هوکړه لیک په برخه کې د ډېرو کسانو رول ډېر مهم گڼي، چې يو انگرېز جاسوس (سالتزين) بل تيمور ډيورنډ او درېيم

دلته مصدر ښودل شوی چې لازم فعلونه ترې اخيستل کېږي، خو زماني فصلونه يې له متعدي فعلونه سره ښودلي چې مصدر يې تصميون دي

لومړی دا چې که چېرې په پښتو ژبه کې له يو مصدر څخه د بېلابېلو زمانو د فعلونو اخيستنه کومه ځانگړې قاعده لري او د قاموس په لومړيو پاڼو کې د گرامر په برخه کې تشریح شي، بيا يې په قاموس کې يوازې د مصدر پر مدخل بسه هم کېدای شي او يوازې له هغو مصدرونو سره دې اخيستل شوي فعلونه وليکل شي چې ورڅخه د بېلابېلو زمانو د فعلونو اخيستنه کومه قاعده ونه لري دوهم دا چې ولسي يوازې دا درې حالته ليکل شوي دي چې له يو مصدر

د پښتو قاموس څرنگوالی

د پښتو قاموس څرنگوالی

څخه فاعلي يا مفعولي اخيستل شوی نوم يا صفت ته بېل مدخولنه ورکړ شوي گريابول معنی مت ته په همابيره کليمو دوي ليکي ډکي

څخه د نورو زمانو فعلونه هم اخيستل کېږي لکه

نږدې تېره - کرنگولی يې دی ، لري تېره - کرنگولی يې و ، تېره روانه - کرنگاوه يې ، راتلونکې روانه - کرنگوي به يې ، نږدې راتلونکې - کرنگولی به يې، وي دريم ولي له ځينو سره ليکل شوي او له ځينو سره نه ا که د دوی ليکل اړين بلل کېږي، نو بيا کېدای شوي د فرعي مدخل په ډول تر اصلي مدخل لاندې په يوه ليکه کې ليکل شوي وای د دې پر ځای چې د پاتې درې ليکلې وپېژندي ډکي شي او د قاموس حجم ډېر شي همدې ته ورته له يو مصدر

څخه فاعلي يا مفعولي اخيستل شوی نوم يا صفت ته بېل مدخولنه ورکړ شوي گريابول معنی مت ته په همابيره کليمو دوي ليکي ډکي

شوي او بيا بل ځای گريابوونکی فا، تر، م په همابيره کليمو مانا شوي دا کېدای شوي له گريابول څخه وروسته د فرعي مدخل په ډول يوازې له گرامري ځانگړتياوو سره يې ليکل شوي وای لکه گريابول معنی مت ۱. اړول، محتاجول ۲. څښول ۳. بېکاره کول گريابوونکی فا، تر، م په پای کې د ښاغلي اسدالله غصنفر

په لویو جرگو کې د افغان ښځو ونډه

د افغانستان په سیاسي بېسټر کې د ښځو گډون ډېرې هلکې او وینې لري او تر دې مهاله هېڅکله د افغان ښځو گډون د دوی د واقعي نفوس په تناسب په سیاسي بېسټر کې په نظر کې نه دی لېول شوی او افغان ټولنه یوه نارینه سالاره ټولنه گڼل کېږي د افغانستان په تېر تاریخ کې له افغان ښځو سره دوه ډوله چلند شوی په دې ډول چې یو شمېر حاکمانو او سیاسي رژیمونو افغان ښځو ته په سیاسي بېسټر کې سمبولیک استازیتوب ورکړي او د ښځو د حقوقو ځینې برخې یې په رسمیت پېژندلي دي د ښځو کټگورۍ حاکمانو د ښځو حقونو ته درناوي څرگند کړي او د دوی حضور په سیاسي صحنه او لویو جرگو کې ضروري گڼي، خو د دې برعکس د افغانستان هغو حاکمانو، تنظیمونو، جنگي ډلو، رژیمونو، یا خوځښتونو د هېواد په سیاسي بېسټر او لویو مجلسونو کې افغان ښځې په جوړلنه توگه له سیاسي او ټولنیزو حقونو څخه بې برخې کړې چې دغه راز حقوق په رسمیت نه پېژني او د مختلفو دلائلو له مخې یې افغان ښځې په سیاسي محاذونو کې له برخې اخیستلو څخه محرومې کړې دي د لومړۍ کټگورۍ د مشرانو او رژیمونو له خوا د افغانستان په

استازیتوب د څرگندولو په موخه یې هڅوي ته په لویو جرگو کې برخه ورنکول یو دودگر خولی چې په دې لیکنه کې به یې یادونه وشي د غازي امان الله خان د وخت لویه جرگه

د غازي امان الله خان دوکمنۍ پر مهال لویه جرگه چې په ۱۳۰۱ هجري لمریز کال یې د افغانستان د عالیه دولت د اساسي نظامي په نامه د افغانستان د دولت لومړنی اساسي قانون تصویب کړ، د وخت د پاچاه اعلیحضرت غازي امان الله خان د مړینې ملګري لویا په گډون یو شمېر ښځو هم د همدې جرگې د غړو په توگه په کې گډون کړی وو او د دې جرگې د ټولو غړو شمېر ۱۰۰۰ ته وو

بښت پکې گډون کړي و، چې ۲ یې د مشورتي کمیسیون د غړو په توگه او ۲ یې د استازي غړو له جملې څخه وې

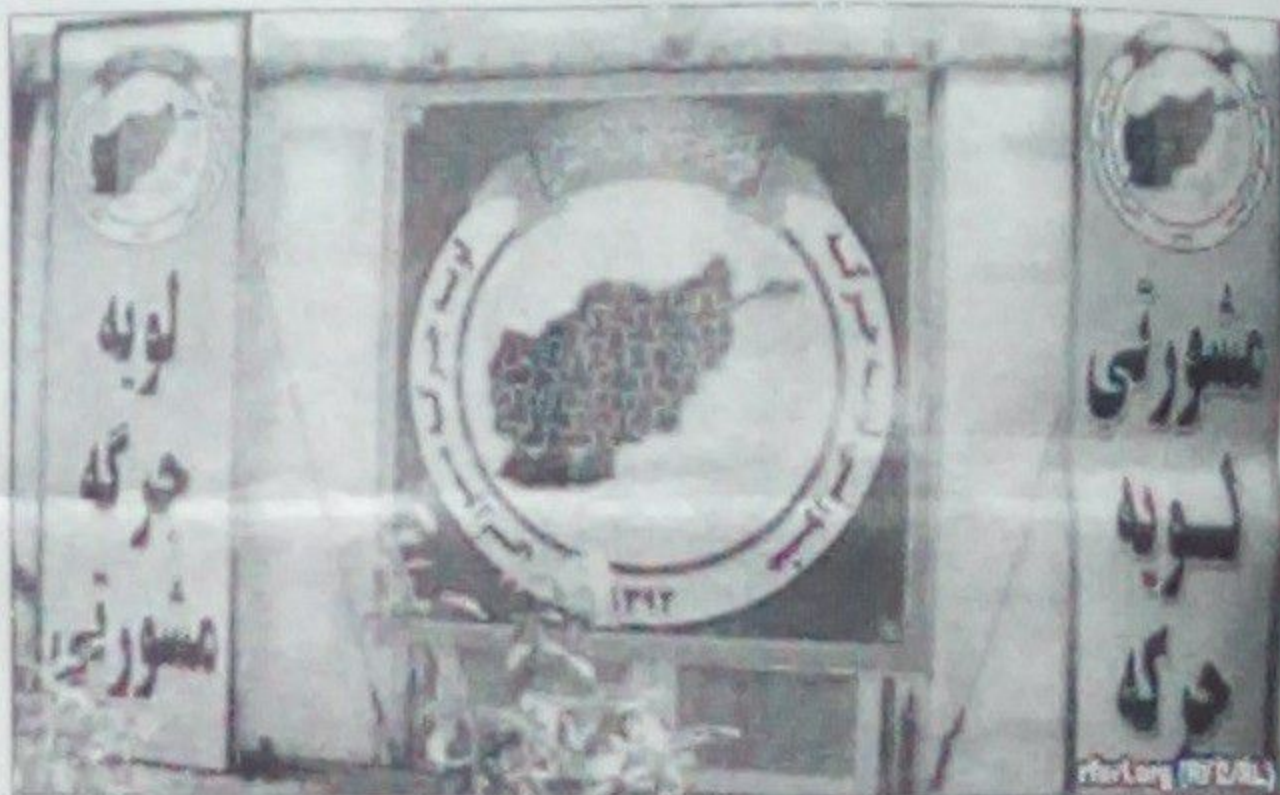
د محمد داود خان د وخت لویه جرگه:

د افغانستان د لومړني جمهور رئیس شهید سردار محمد داود خان د واکمنۍ پر مهال او د جمهوري رژیم په لویه جرگه کې ۱۲ ښځو گډون درلود دغه جرگه چې په ۱۳۵۵ هجري لمریز کال جوړه شوې وه، د ټولو غړو شمېر یې ۳۶۹ نه وو او سردار محمد داود خان یې د جمهور رئیس په توگه نایب کړ

د بزرگ کارمل او نجیب الله د وخت لویې جرگې: هغه لویې جرگې چې په ۱۳۶۴، ۱۳۶۷ او ۱۳۶۸ کلونو کې د سړک کارمل او ډاکټر نجیب الله د واکمنۍ پر مهال جوړې شوې دي، د آغلې لویا پر لیکتا په وینا په یادو جرگو کې د ښځو حضور فعال وو او د غړو یوه برخه یې ښځینه وو نښکېلوله باید وویل شي چې آغلې لویا پر لیکتا هم مهال د افغانستان د خلق دیموکراتیک گوند په ښځینه څانگه کې یوه فعاله

جرگه لمریز کال جوړه شوې وه، د ټولو غړو شمېر یې ۳۶۹ نه وو او سردار محمد داود خان یې د جمهور رئیس په توگه نایب کړ

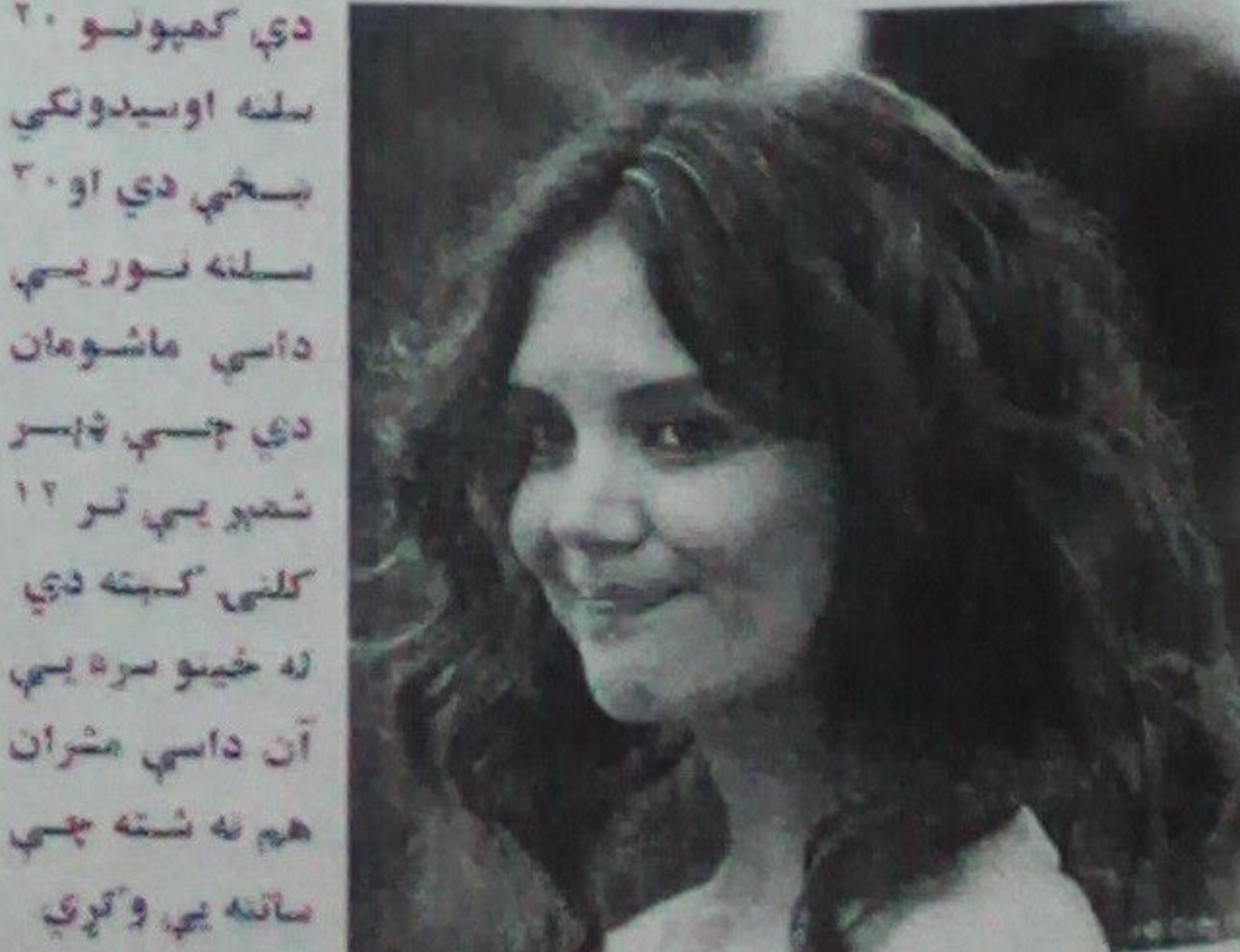
د بزرگ کارمل او نجیب الله د وخت لویې جرگې: هغه لویې جرگې چې په ۱۳۶۴، ۱۳۶۷ او ۱۳۶۸ کلونو کې د سړک کارمل او ډاکټر نجیب الله د واکمنۍ پر مهال جوړې شوې دي، د آغلې لویا پر لیکتا په وینا په یادو جرگو کې د ښځو حضور فعال وو او د غړو یوه برخه یې ښځینه وو نښکېلوله باید وویل شي چې آغلې لویا پر لیکتا هم مهال د افغانستان د خلق دیموکراتیک گوند په ښځینه څانگه کې یوه فعاله

سیاسي بېسټر او په ځانگړې توگه لویو جرگو کې د مړمنو د سمبولیک په ۱۳۶۳ کال کې چې د وخت د

د هالیوود ستورې د مهاجرو په کمپ کې یوه اوونۍ تېره کړې

د هالیوود امریکایي ستورې کټي هولمز، له خپلې ۱۲ کلنې لور سوري، سره یوه اوونۍ د یونان په لیسوس ټاپو کې د مهاجرو په موریا کمپ کې تېره کړې ده همدا اوس د یونان په ټاپوگانو کې په زرگونو پناه غوښتونکي اوسېږي هولمز د شپې په ورځ پر خپلې استاګرام پاڼې باندې ولیکل «زه له دې کبله غمگینه یم چې له دې ایزناکونو ښځو سره د آشنایي اوښکار تجربه ولرم دې وویل دغه ښځې چې په بیلابیلو پروژو کې یې ورسره همکاري کړې، پرې ډېرې گرانې دي هولمز لیکلې: «د هغوی د مقاومت ځواک بسټیز او انهام بځښوونکی دی دغسې امریکایي هنرمندې پر خپلې استاګرام پاڼې باندې د سوريې دې کمیونو ۲۰ سلنه اوسیدونکي ښځې دي او ۳۰ سلنه نور یې داسې ماشومان دي چې ډېر کم شمېر یې تر ۱۲ کلنۍ کښته دي له ځینو سره یې آن داسې مشران هم نه شته چې ساتنه یې وکړي

جرگې وو، چې ۲۰۰۰ غړي یې ښځینه وې

۵ عمومي لویه جرگه چې په ۱۳۹۰ کال کې جوړه شوې وه، له ټول هېواد څخه ۲۳۰۰ کسانو گډون په کې کړی وو چې ۱۸ سلنه یې ښځینه غړو نښکېلوه

۶ مشورتي لویه جرگه چې په ۱۳۹۲ هجري لمریز کال په کابل کې د لویې جرگې په تالار کې جوړه شوې وه، د غړو شمېر یې ۲۱۰۰ ته وو چې ۴۰۰ نه غړي یې ښځینه وې

په ملي بنسټونو کې د افغان ښځو ونډې

ضروري ده، چې په دې ځای کې یو شمېر هغه سلنې یادې شي چې له ۱۳۸۱ هجري لمریز کال وروسته د لویو جرگو په شمول په ځینو ملي نهادونو کې د افغان ښځو گډون لپاره په نظر کې لېول شوي دي لکه ۱ په بېړني لویه جرگه کې د ښځینه وو د گډون ونډه ۲۷ سلنه

۲ د اساسي قانون په لویه جرگه کې د

چې بیا هم ښځینه ونډه د هېواد په سیاسي او اجتماعي مقام کې مناسب ځای نه و، له سیاسي ټولنیزو چارو څخه محرومې شوې په روانو چارو کې یې د حضور او مخکنګ برخه ډېر شوه غالبانو هڅه ځینو لیکو او فعالیتونو کې د ښځینه وو د حضور لپاره هېڅ ځای نه درلود او کله چې په ۱۳۷۵ هجري لمریز کال د ملا محمد عمر په مشرانه د طالبانو د اسلامي امارت واکمنۍ په کابل کې پیل شوه نو ورسره سم یې نه ټولو دولتي او تعلیمي ادارو څخه د ښځینه کارمندانو سوونکو، محصلینو او زده کوونکو حضور په

چې بیا هم ښځینه ونډه د هېواد په سیاسي او اجتماعي مقام کې مناسب ځای نه و، له سیاسي ټولنیزو چارو څخه محرومې شوې په روانو چارو کې یې د حضور او مخکنګ برخه ډېر شوه غالبانو هڅه ځینو لیکو او فعالیتونو کې د ښځینه وو د حضور لپاره هېڅ ځای نه درلود او کله چې په ۱۳۷۵ هجري لمریز کال د ملا محمد عمر په مشرانه د طالبانو د اسلامي امارت واکمنۍ په کابل کې پیل شوه نو ورسره سم یې نه ټولو دولتي او تعلیمي ادارو څخه د ښځینه کارمندانو سوونکو، محصلینو او زده کوونکو حضور په

سیستماتیک او رسمي ډول ختم کړ

د حامد کرزي د وخت لویې جرگې: له ۱۳۸۱ هجري لمریز کال وروسته په افغانستان کې د جوړو شویو او لویو جرگو په بېرونو کې د ښځینه وو گډون په دې ډول دی

۱ بېړني لویه جرگه چې په ۱۳۸۱ هجري لمریز کال د ۱۵۰۰ کسانو په گډون په کابل کې جوړه شوه، د ښځینه غړو شمېر یې ۱۶۰ کسانو ته رسېده د دې جرگې د جوړېدو په کمسیون کې د ښځو غړیتوب درلود، د جرگې مشر ناغلی محمد اسماعیل قاسمیار غوره شو او آغلې سیمه نمر یې د لومړۍ مرستیالې په توگه و ټاکل شوه

۲ د اساسي قانون لویه جرگه چې په

حضور نه یې په خپلو فعالیتونو کې هېڅ ډول ځای نه و، ورکړی کله چې په ۱۳۷۱ هجري لمریز کال په کابل کې د ارواښاد حضرت صمد الله محمدي او شهید برهان الدین رباني په مشرۍ د اسلامي دولت په نامه د مجاهدینو د ځینو ډلو واکمني پیل شوه نو ورسره سم یې کابل او ځینو ولایتونو کې د جهاني تنظیمونو جنسختي کورنیو جگړو روږ و بسو،

چې بیا هم ښځینه ونډه د هېواد په سیاسي او اجتماعي مقام کې مناسب ځای نه و، له سیاسي ټولنیزو چارو څخه محرومې شوې په روانو چارو کې یې د حضور او مخکنګ برخه ډېر شوه غالبانو هڅه ځینو لیکو او فعالیتونو کې د ښځینه وو د حضور لپاره هېڅ ځای نه درلود او کله چې په ۱۳۷۵ هجري لمریز کال د ملا محمد عمر په مشرانه د طالبانو د اسلامي امارت واکمنۍ په کابل کې پیل شوه نو ورسره سم یې نه ټولو دولتي او تعلیمي ادارو څخه د ښځینه کارمندانو سوونکو، محصلینو او زده کوونکو حضور په

۱۰ د روغتیا په سکتور کې د ښځینه وو د گډون ونډه ۲۴ سلنه

۱۱ د امنیت په سکتور کې د ښځینه وو د گډون ونډه ۵ سلنه

۱۲ د عدلي او قضایي چارو په سکتور کې د ښځینه وو د گډون ونډه ۱۰ سلنه

۱۳ زده کوونکو د سکتور په برخه کې د ښځینه وو د گډون ونډه ۳۷ سلنه

۱۴ د ښوونکو د سکتور په برخه کې د ښځینه وو د گډون ونډه ۲۸ سلنه

۱۵ د محصلینو د سکتور په برخه کې د ښځینه وو د گډون ونډه ۱۸ سلنه

۱۶ د پوهنتون د استادانو په برخه کې د ښځینه وو د گډون ونډه ۱۵ سلنه

د افغانستان د سرشمېرنې د ملي ادارې د معلوماتو پر اساس د ملګري خدمتونو شاوخوا ۴۰۰ زره کارکوونکو له ډلې څخه ۹۰ زره یې ښځینه دي او په ۱۳۹۷ هجري لمریز کال کې په ملګرو ملتونو کې د

افغانستان دایمي استازې هم ښځه ټاکل شوې ده

اخځلیکونه

۱ رزان افغان در ده سال گذشته، لیکنه د افغانستان د رسپو مرکز

۲ د افغانستان د احصایې مرکزي اداره، ۱۳۹۷ هجري لمریز کال داپور

۳ افغان، ښکلا، د حامد کرزي په دوره کې د ښځو پرمختګ، لیکنه، ټول افغان ویب پاڼه.

۴ د ښځو چارو وزارت، بریښنا پاڼه.

۵ د ملګرو ملتونو د یونیمپ راپور

۶ یې یې سي راپور، د پښتو او فارسي خبرونو ویب پاڼې

په لغمان کې په نوي رنگ دودیزه پسرلنۍ مشاعره

دې د احساساتو پر ځای هیرت ته نومېږنې و ورکړي د لغمان والي د مشاعرو او دغه شان ادبي محفلونو پر ارزښت وغږېد ده وویل چې دا ټولنیزو چارو کې د ولسمشرۍ ماڼۍ سلاکار لعل پاچاه ازمون، دمهنترلام ښاروال نصیف الله الکوری، گڼ شمېر چارواکي او

ترڅنګ، د مشاعرې درنځ او ټول چاپېریال په مصنوعی راتلونو سینګار و د مینه والو گڼې گونې او ازدحام، د مشاعرې کیف لا پسي زیات کړې و له کابل، خوست، غزني، ننگرهار، کونړ، میدان وردګو، لوگر او نورو ولایتونو څخه د راغلیو نوموتو شاعرانو په شتون کې، ماڼیام مهال مشاعره پیل شوه د لغمان والي محمد آصف ننگ، مرستیال والي شهزاده مخلو میسار، په علمی او

دې کمیونو ۲۰ سلنه اوسیدونکي ښځې دي او ۳۰ سلنه نور یې داسې ماشومان دي چې ډېر کم شمېر یې تر ۱۲ کلنۍ کښته دي له ځینو سره یې آن داسې مشران هم نه شته چې ساتنه یې وکړي

هستيو او مشاهرو تصویرونه او نومونه یو په بل پسې راښکاره کېدل که څوک به له مشاعرې راهبر کېده، د تفریح او هنر دې منظر یې پام اړولی شو په منځ کې د لغمان تیاتر د لوبغاړو له لوري د پښتو خرافاتي فلمونو پر موضوع یو تمثیل هم وړاندې شو چې موسیقۍ په بدرگه، گڼ شاعران سنج ته راغلل او خپل نظمونه، غزلې او نور اشعار یې د دکلمې او ترنم په ډول پرله پسې وړاندې

دې د مینه والو ذوق ورځو یوې او له بلې خوا د فکري رویتیا او د عامه اداسانو د تنویر نیاره سې وسیلې دي د مشاعرې لومړی شعر نوموتې شاعر، ذین الدین حبیبار ووایه ورپسې، د پردې تر شا د برمي موسیقۍ په بدرگه، گڼ شاعران سنج ته راغلل او خپل نظمونه، غزلې او نور اشعار یې د دکلمې او ترنم په ډول پرله پسې وړاندې

ترنومونه یې کول او ناستو مینه والو به په خوند او چکچکو بدرگه کول، خو چې مشاعره ختمه شوه، معنایې نه وه، چې دا رنگین ماڼیام دې هم پای ته ورسېږي همدا چې محلي مشهور سندرغاړې پاچا خان پر سنج راښکاره شو، د مینه والو چکچکې شوې او د برم او رومان یوه نوې برخه پیل شوه خان گڼې محلي سندرې وویلې او د ضلېسې، ازمونې او رباب په سر او تال کې یې د ملنګ حان، محمدنوربانو او حیباخان استاد شعرونو ته سادګانې ورکړې د شپې شاوخوا ۱۲ بجې دا هر څه پای ته ورسېدل، خو مېلمو او کورنیو له دې هنري ماڼیامه خوند واخیست چې په زړه پورې خاطرې ښه ښه ناستې

ډېره د هیرېدو نه وي سمور لغمان پسرلنۍ مشاعره یوه دودیزه مشاعره ده، چې هر کال د اطلاعاتو او فرهنگ ریاست له لوري، د دې ولایت د فرهنگیانو او مدني فعالانو په همکاري، جوړېږي او د نورو ولایتونو له دودیزو مېلو او مشاعرو سره یې ښکاره توپيرونه دا دی، چې هم فرهنگي نوع لري او هم یې فنکارې او هنرمنان

ځانگړی دی نظر افغان

د سپورټ نړۍ

د سپورټ نړۍ

په افغانستان کې په نوي بڼه کرېکټ پیلېږي

د افغانستان د کرېکټ د ملي لوبډلې د لیکه چیک نوپ اچوونکي حمید حسن په همکارۍ په افغانستان کې د تل اوریو سیالو لیک په نوي طرز او بڼه جوړېږي. دغه لیک چې د نړۍ له نورو ټولو لیکونو مختلف وي، په دې کې به هره لوبډله اته لوبغاړي لري، تل اوریو نه یې وي، خو هر څل په پنځه توپه وي، په یو وایډ بوه منډه، خو په دویم وایډ

«Last man stand» یعنې توپ به درې منډې حسابېږي، همدا وروستي لوبغاړي لوبېږي. نوم ورکړې ډول که په وروستي توپ شپږمه شوی، د افغانستان له کرېکټ سره ووهل شي هغه به ۱۲ منډې او نورو بورډونو څخه یې د جوړېدو حسابېږي په دې لیک کې به جواز ترلاسه کړي او ډېر ژر به پیل وروستي یواري پاتې لوبغاړي (Last man) هم یوه بڼه کولای شي ددغه لیک اصول او قوانین به

محمد نبي د ډیویلیټرز په گډون لوبه کې څلور وېکټي واخیستي

د هند په غوره نیک کې د حیدر اباد او بنگلور لوبډلو ترمنځ په سیالی کې محمد نبي چې د آی پی ایل په ډولسم پړاو سیالیو کې یې لومړۍ لوبه کوله د آی پی ډیویلیټرز سټري ویکټي په شمول څلور وېکټي واخیستي. په دې سیالی کې چې لومړۍ توپوڅه د راشد او سبي لوبډلې واکړه، جونی بیرستو او ډیویس واکړه په زده پورې لوبه نندارې نه وړاندې کړه دواړو لوبغاړو سلبري ووهلي او سیالی لوبډلې یې په ټاکلو ۲۰ اوزونو کې ۲۲ منډې هدف وټاکه په خواب کې د بنگلور لوبډلې غوښتل چېک پیل وکړي، خو محمد نبي د خپل لومړي څل په وروستي توپ وېکټه واخسته. د دویم اور په لومړي توپ

دې د یادوني وړ ده، چې دغه لیک به د نړۍ په ۱۲ نورو هېوادونو کې هم ویشي. خو ټاکل شوي چې په افغانستان کې به یې لومړۍ سیالی د راتلونکي جون میاشتې پر مهال وشي.

د هند په غوره نیک کې د حیدر اباد او بنگلور لوبډلو ترمنځ په سیالی کې محمد نبي چې د آی پی ایل په ډولسم پړاو سیالیو کې یې لومړۍ لوبه کوله د آی پی ډیویلیټرز سټري ویکټي په شمول څلور وېکټي واخیستي. په دې سیالی کې چې لومړۍ توپوڅه د راشد او سبي لوبډلې واکړه، جونی بیرستو او ډیویس واکړه په زده پورې لوبه نندارې نه وړاندې کړه دواړو لوبغاړو سلبري ووهلي او سیالی لوبډلې یې په ټاکلو ۲۰ اوزونو کې ۲۲ منډې هدف وټاکه په خواب کې د بنگلور لوبډلې غوښتل چېک پیل وکړي، خو محمد نبي د خپل لومړي څل په وروستي توپ وېکټه واخسته. د دویم اور په لومړي توپ

سره یې په ۳ اوزونو کې د ۱۱ منډو په بدل کې ۳ وېکټي واخیستي، یو لوبغاړي یې رن اوټ کړ او بل یې سیم ميس شو. د بنگلور لوبډلې د سر هدف نیولو په خواب کې د

په ای پی ایل کې بریاوې راشد خان

د ۲۰۱۸ کال کې ترسره شوي دا وار د محمد نبي لوبډلې اتلولي وګټه. نوموړي د خپلې لوبډلې په ګټه د آرنابدر په جیت لوبه ترسره کړه چې کامیاب ثابت شو. بر راشد خان او محمد نبي سربره سرګال په یاد لیک کې محبت خدران او قیس احمد هم

له خوا زياتې ۳۷ منډې گراندهومي جوړې کړې، همدا ډول راشد خان په مرسته ۱۱۲ منډې جوړې کړې. په خپلو څلورو اوزونو کې ۲۵ بنگلور لوبډلې یواري د بیرستو منډې هم بشپړې شوای کړای او د اجېستو نړیالی نه شو، خو نوموړي په سوخېدلو ۱۹۸ منډې جوړې کړې، سحې سمون د روان کال مرسته سیالی لوبډلې ته د ویکټو په توپیر ماتي وکړه. د سرباړ لوبډلې ارزښتک لوبغاړي راشد خان د خپلې لوبډلې په ګټه له ۱۹۸ منډو کې یواري ۲۲ منډې وکړې او د حویس بنیر مهمه وېکټه یې واخسته. راشد خان په هند غوره لیک د بیلر پر وړاندې ریکارډ لري، نوموړي بیلر نه ټول لس توپونه اچولي، ۳ یې ترې منډې جوړې کړې، خو څلور ځلې یې سوخولي دي په یاده لوبه کې لومړی د راجستان لوبډلې توپوڅه وکړه، چې د سحې سمون او لوبډلمشر اجنکي رهاني په مرسته یې په ټاکلو شلو اوزونو کې د ۲ لوبغاړو کوي همیشه خوشحاله او مثبت فکر کوي او د ستونمې احساس ورسره نه وي، ځکه په بدل کې یې دومره غښتوب وي چې خپلې ټولې فریکي نيمګړتياوې پرې کنترول کړي ورزش

۱۹ کال له ټولو ارزښتک لوبغاړي دي، راشد خان په ۱۷-۱۸ کال کې هم د خپلې لوبډلې له ټولو ارزښتک لوبغاړي ګڼل شوی د اډلډ سټرايکر لوبډلې پر خپله ټوپر پايه د راشد خان غوره وېکټو اخستلو ویدېو خبره

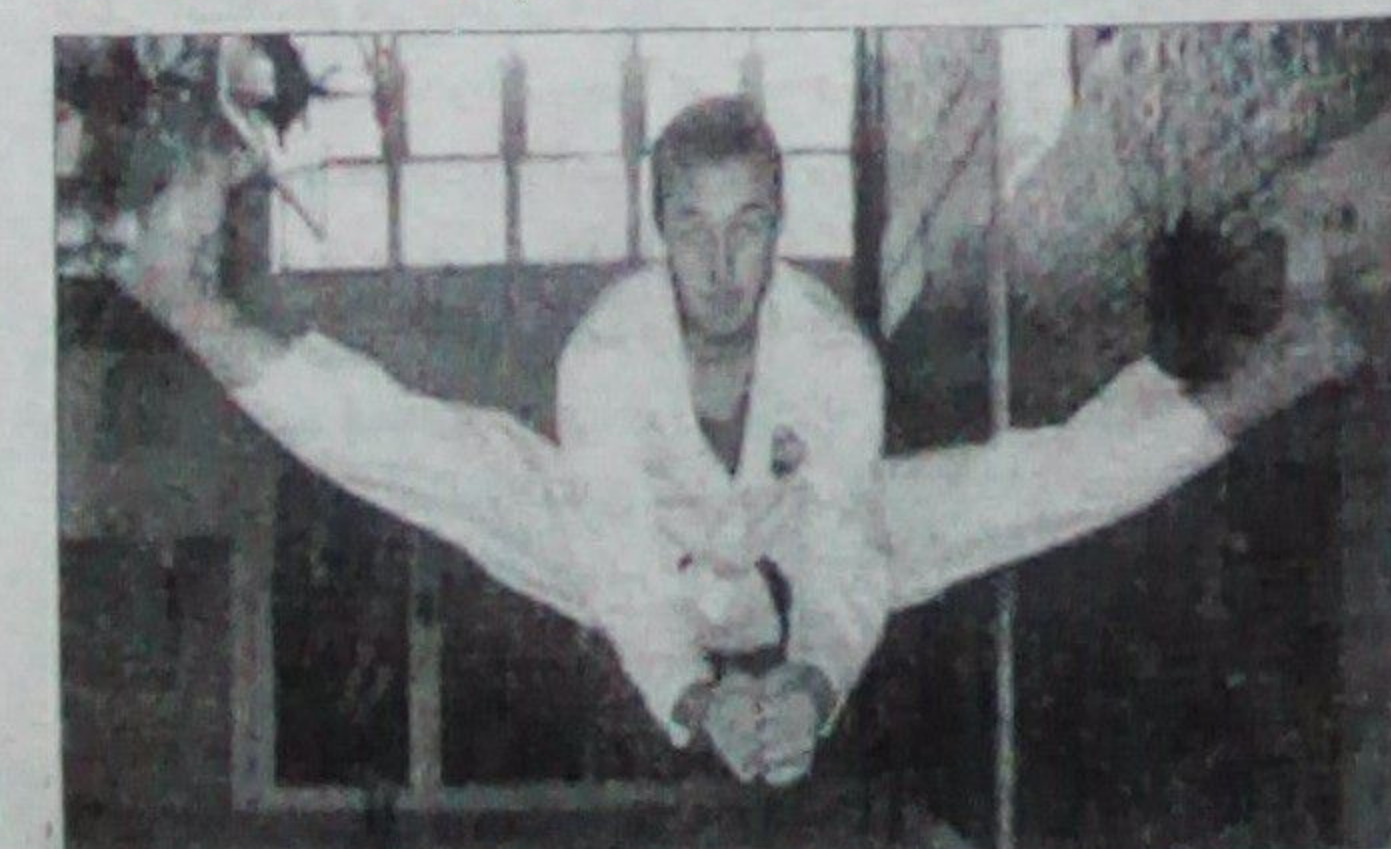
کړې او ویلي یې دي چې راشد خان د یادي لوبډلې د ۲۰۱۸ مارکي وینې، نوموړي کاپلې دا یو څرګند حقیقت دی چې سپورت د بدن د روغتیا لپاره هغه پوره اوله اهمیت ډکه وګاڼه ده چې په وینا ډول د انسان روحي، اوجسني سلامتیا پرې تاثیرېږي، نویه همدې خاطر ددې لپاره چې ورزشکاران ښه وپېژني هر هېواد په مختلفو رشتو کې د دوی لپاره لوبه بډوڅه نصب کوي ترڅو لوبغاړي یې هم د خپل هېواد او ځان، په ګټه نه تمرین وکړي او یا هم د کوم بل هېواد د لوبغاړو په وړاندې د سیالۍ په ډګر کې وروسته پاتې نه شي، لږېوالې ورزشي سیالی د هېوادونو ترمنځ نهایت لورېلی او نړیوال اهمیت او ارزښت لري، ځکه آتلانس، د رسیونه لارې خبرېږي اوبه میلبورن کون یې تمنا کوي، کونکي یې په لوړه کچه نازول کېږي او باپولنکي لا ډېر تمرین ته هڅول کېږي، خوبه حقیقت کې ورزش ددو موخو لومړی د ښارۍ دسوي کېښو، ښې روغتیا، روحي او ذهني تسکین، دوهیم په ملي او نړیوالو ورزشي سیالیو کې دسګون اوجو ځلېدو په موخه ترسره کېږي. موږ د ورزش علمي جسمي او روحي ګټو په اړه د هېواد د سپورت له لیکه ترسره او مرسي ساغلي، محمد طارق (سلي)، سره مرکه کړې چې ستاسې پام یې ونستو نه را ږوو، د سار په وینا پخوا به هېوادونو له

سپورت د انسان په بدن کې ډار او وپره کموي

پرسود، دا سیالی نه یوازې ملي او نړیوال اخبارات لري، بلکې پخپله د ورزشکار د بدن سلامتیا پرې تاثیر وکړي. ساغلي، صابر، وویل ورزش مرسته کوي چې ښه او آرام خوب وشي، کېدای شي دا خبره ځینو خلکو ته د سلو وړنه وي، خو د ورزش او خوب په هکله چې کوم نوې څېړنې او پلټنې شوي په کې ښه شوې چې که څوک په یوه اوونۍ کې درې یا څلور ورځې پرله پسې له شلو څخه تردرشو دقیقو پورې آزاد او په خپل زړه تمرین وکړي نه به زده پورې

پرسود، دا سیالی نه یوازې ملي او نړیوال اخبارات لري، بلکې پخپله د ورزشکار د بدن سلامتیا پرې تاثیر وکړي. ساغلي، صابر، وویل ورزش مرسته کوي چې ښه او آرام خوب وشي، کېدای شي دا خبره ځینو خلکو ته د سلو وړنه وي، خو د ورزش او خوب په هکله چې کوم نوې څېړنې او پلټنې شوي په کې ښه شوې چې که څوک په یوه اوونۍ کې درې یا څلور ورځې پرله پسې له شلو څخه تردرشو دقیقو پورې آزاد او په خپل زړه تمرین وکړي نه به زده پورې

په هېوکو مفصلونو او عضلاتو د سپورت د لا اغیز منوب په اړه وویل په منظمه توګه ورزش کول یو ښه او په زړه پورې عمل دی کومې ستونزې چې په عضلو او هډوکو کې شته هغه له منځه وړي که د یوه منظم مهالوش له مخې ورزش وشي جسمي پیاوړتیا به موږ ته هغو خلکو ته چې دوی ورزش نه کوي زیاته وي او خپلې ورځنۍ چارې به په ښه توګه مخ ته وړي

د باغلي صابر په وینا ورزش حافظه قوي کوي او ذهني تسکین را منځ ته کوي په اوونۍ کې د دريو ورځو لپاره ۲۵ دقیقې په ښو منزل کول د زړه کې او ښه فکر کولو سبب کېږي خپلو ښه کړي کوم خلک چې په منظمه توګه تمرین کوي د لور فکري تمرکز خاوندان وي او ددې ترڅنګ ورزش پر مغزو هم منظم مثبت تاثیر لري، ځکه د مغزې تمرکز پرځه پیاوړې کوي او روحي آرامتیا او ذهني تسکین را منځ ته کوي د طریق په وینا کوم کسان چې دوامداره او منظم تمرین

آرام او زور خوب کولای شي دطریق وساده چې ورزش دوزر را رسېدونکي لېږدا توپ مخه ښي اود ناڅاپي مرګ مخنیوی هم کوي، ځکه هرڅومره چې عمر لوړېږي منظم ورزش کول بدن داسې روغ رمت او قوي ساتي چې د مېکروبوټو زورنه پرې رسېږي، یو بل ځای کې چې د مېکروبوټو سته ونیول شي د ناروغيو مخنیوی هم کېږي، ورزش هډوکي مفصلونه او عضلات قوي او سالم ساتي چې په اسانۍ سره د فریکي منسوب کار هم نه کېږي هغه

په هېوکو مفصلونو او عضلاتو د سپورت د لا اغیز منوب په اړه وویل په منظمه توګه ورزش کول یو ښه او په زړه پورې عمل دی کومې ستونزې چې په عضلو او هډوکو کې شته هغه له منځه وړي که د یوه منظم مهالوش له مخې ورزش وشي جسمي پیاوړتیا به موږ ته هغو خلکو ته چې دوی ورزش نه کوي زیاته وي او خپلې ورځنۍ چارې به په ښه توګه مخ ته وړي

لوری به چې مغلوب شو، نو د مرکې معلوم به هم کېدل کېده، د زمانې په تیریدو سره ددو سیالیو ورو ورو خپل ځای داسې سیالیو ته چې پرته له دې چې لیکرې را غولېږي شي ددو تنو او یا له هرې خوا څخه د سیالیو دښمنیت په اقتضا د څو څو نوسالیو نه چې کټ مټ د هماغو زمي سیالیو په میزان له اهمیت څخه برخمن او په هماغه اندازه به استقامت لېږدول، پرېښود چې اوس هغه روایت په ملي او نړیواله کچه نه زمي سیالیو څخه ورزشي سیالیو ته خپل ځای

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**